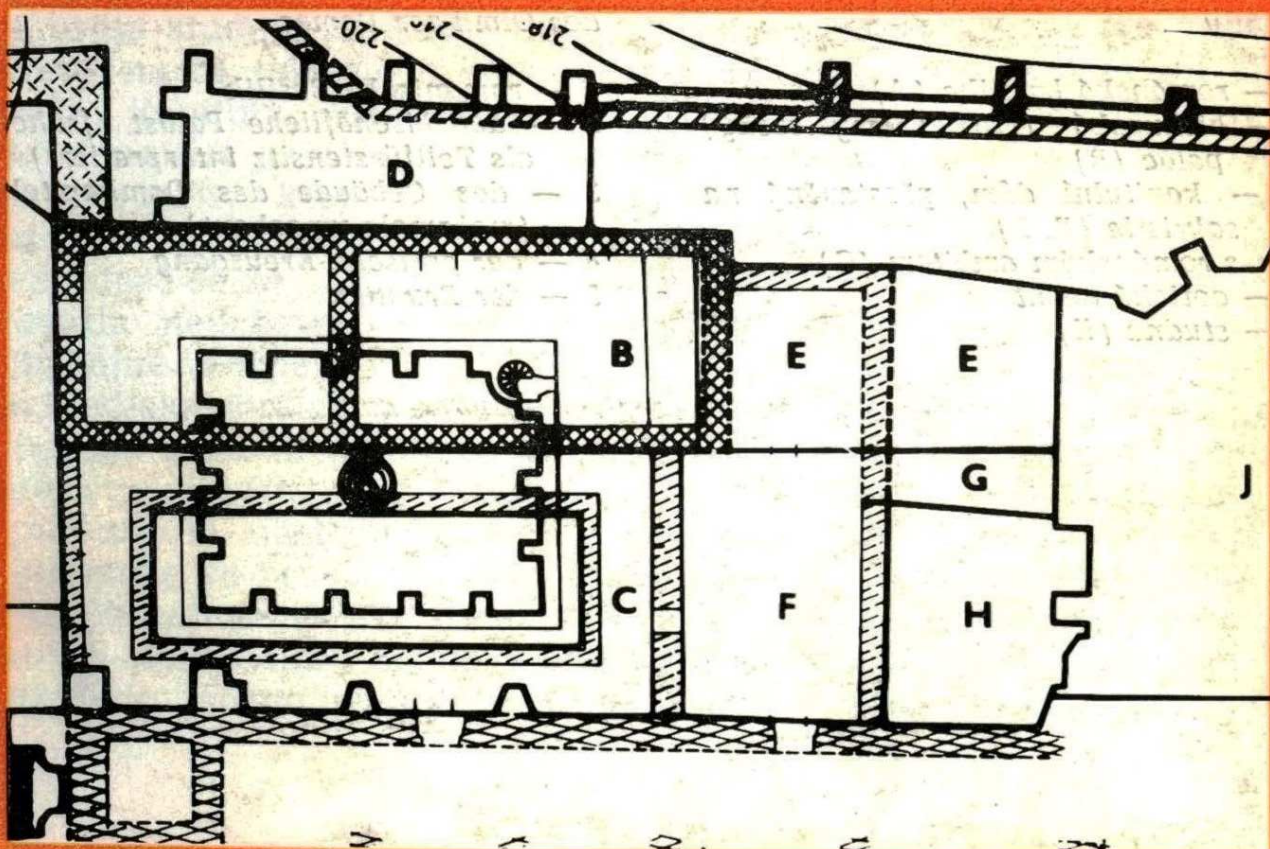
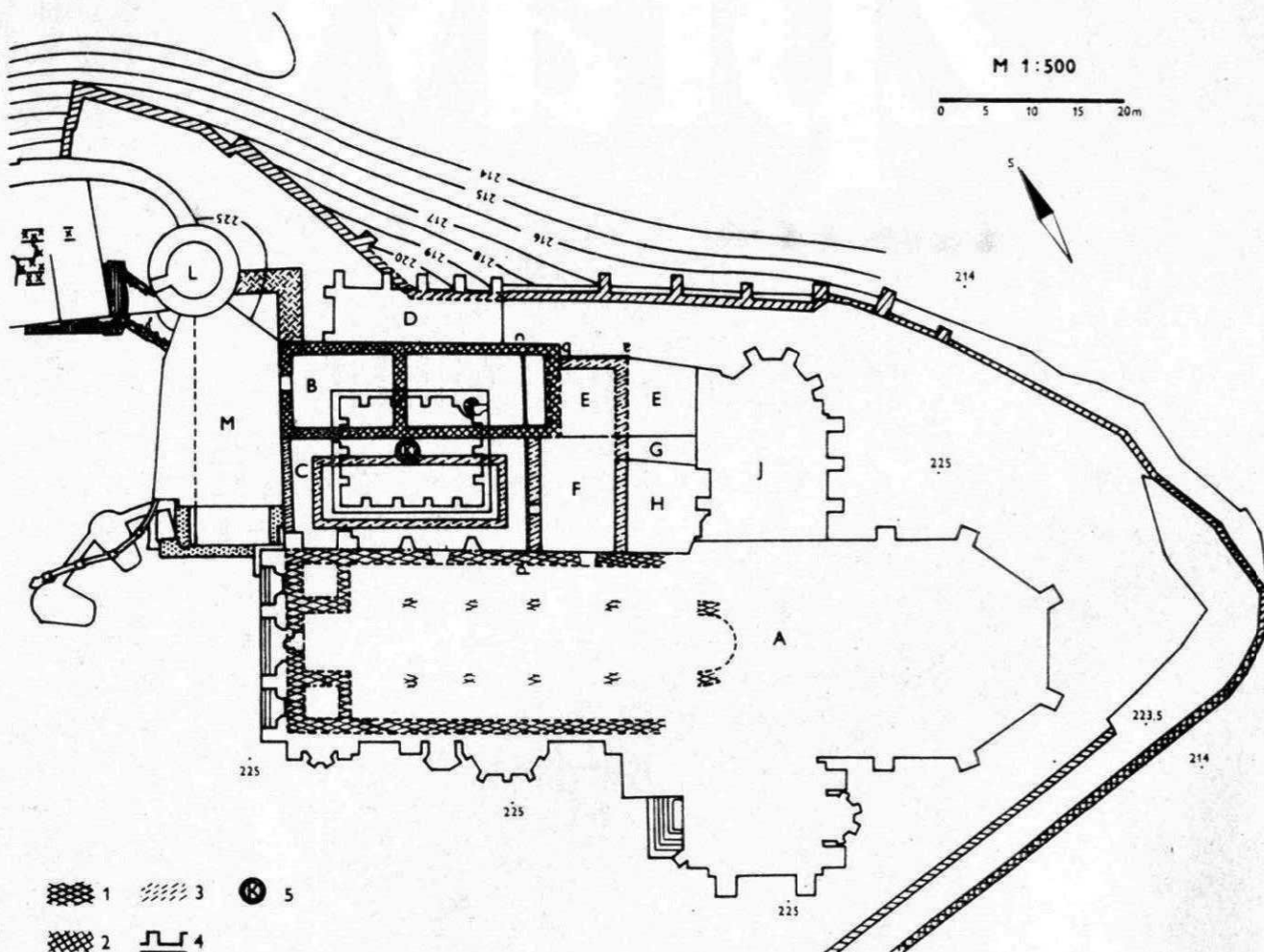

260 zprávy '89

KRAJSKÉHO
VLASTIVĚDNÉHO MUZEA
V OLOMOUCI

Poloha studny uprostřed gotického ambitu

- 1 — románská bazilika (A)
- 2 — biskupský (tzv. Přemyslovský) palác (B)
- 3 — kapitulní dům, přestavěný na sakristie (E, F) s románským ambitem (C)
- 4 — gotický ambit
- 5 — studna (K)

Gesamtlage der Bauten in der Nähe des Olmützer Domes

- 1 — romanische Basilik
- 2 — der bischöfliche Palast (früher als Teilfürstensitz interpretiert)
- 3 — das Gebäude des Domkapitels (mehrmals umgebaut)
- 4 — der gotische Kreuzgang
- 5 — der Brunnen

Vít Dohnal

GOTICKÁ STUDNA U SVATOVÁCLAVSKÉ KATEDRÁLY V OLOMOUCI

Málokdy se stane, že se zájem archeologů zaměří na studnu, která je navíc v dobrém stavu, schopná provozu. K takové situaci došlo v r. 1976 v Olomouci, když se v souvislosti s probíhajícím systematickým výzkumem dómského návrší ukázala potřeba objasnit stáří studny, která se nachází uprostřed rajskeho dvora severně od dómu. Samotná poloha v geometrickém středu gotické kvadratury naznačovala, že studna bude organickou součástí gotického ambitu, kterým jak vyplynulo z průzkumu, byl nahrazen původní ambit románský, o němž se dříve nevědělo.

Jelikož se o románské křížové chodbě v písemných pramenech nedochovala žádná zmínka a rovněž gotický ambit jsme schopni datovat jen rámcově, stáli jsme před otázkou, kdy vlastně došlo k zániku stavby románské a k jejímu nahrazení dochovanou kvadraturou gotickou. Protože nebylo možno očekávat žádné objasnění ani od stavebně historického průzkumu dochovaných budov ani od archeologického výzkumu obvyklými metodami, nezbylo než se pokusit získat v tomto směru určité informace alespoň průzkumem studny. Je totiž známo, že v každodenním životě středověkého kláštera hrála studna, jakožto jediný zdroj pitné vody významnou roli, nehledě na to, zda šlo o konvent řádový nebo o tzv. kolegiální či nadační kapitolu, což byl zřejmě případ Olomouce. Vzhledem ke každodennímu užívání studny byla naděje, že by se v ní mohly najít předměty, které pomohou určit její stáří. Navíc bylo možno doufat, že se snad objeví i věci ze dřeva, příp. jiných organických látek, které se za našich klimatických podmínek v půdním prostředí zpravidla neuchovávají a jsou proto mezi archeologickými nálezy neobyčejně vzácné.

Z hlediska širších souvislostí šlo o akci, zaměřenou nikoliv na vrcholnou periodu v historii olomouckého hradu, pro niž byla charakteristická přítomnost zeměpána i biskupa a jeho kapituly, ale až na období následující, kdy někdejší jakási dvojpólovost byla už porušena ve prospěch stavu duchovního a z bývalého rezidenčního hradu nejmocnějšího feudála na Moravě vykrytalizovalo mocné centrum duchovního života moravské církevní provincie. Nicméně i tak bylo možno počítat s určitým objasněním chronologických

problémů, spojených s datováním přestavby původního románského ambitu na objekt gotický. Jinak řečeno bylo možno očekávat, že se podaří upřesnit vznik gotického ambitu. Z písemných pramenů pouze víme, že dodnes stojící ambit byl postaven během první poloviny 14. století. Lze to vyvodit ze dvou nejstarších zpráv, které se k ambitu vztahují. První z nich, datovaná k r. 1308 (CDM VI, č. 15, str. 12—13), obsahuje zmínku o určitém obnosu, věnovaném na stavbu ambitu, zatímco ve druhé zprávě z r. 1349 (CDM VII, č. 972, str. 675 až 676) se o ambitu hovoří jako o stojícím.

Čtyřkřídlé ambity jsou typickými klášterními stavbami, jejichž hlavním účelem bylo propojit kostel, příp. jeho chórovou část s ostatními budovami klášterní klausury. Co do stavební podoby šlo o čtyři na sebe kolmé chodby, zpravidla jen přízemní, které ze čtyř stran obklopovány tzv. rajský dvůr čtvercového nebo někdy obdélníkového půdorysu. Zatímco ambit či křížová chodba je u všech středověkých řádů prakticky stejný, umístění studny se různí. Studna může být umístěna uprostřed dvora, anebo se nachází při jedné z jeho stran, ve zvláštním kamenném domku, přístupném přímo z některé chodby. Kvadratura byla naprosto nevyhnutelná, když uvážíme, že celý život konventu se řídil řádovou regulí, která přesně stanovila počet a dobu konání bohoslužeb, k nimž se celé společenství shromažďovalo v chóru kostela.

Kromě praktické komunikační funkce se ambitů využívalo při kontemplacích a v neposlední řadě i k funerálním účelům. Místem posledního odpočinku zemřelých členů kapituly a snad i některých dalších kněží byl i dómský gotický ambit. Ukázaly to sondy, situované na různých místech ve všech čtyřech chodbách. Kromě naprosté většiny mužských koster se vyskytlo i několik koster ženských a dětských. Pohřbívání nebylo patrně všude stejně intenzivní; přednostně se pochovávalo v jižní chodbě, přiléhající ke zdi kostela. Některé kostry tam byly uloženy etážovitě nad sebou. Určité hroby patřily zřejmě osobám prominentním, jak lze usuzovat podle zbytků drahých tkanin s vetkanými zlatými vlákny. Přestože byl prozkoumán značný počet hrobů, nelze získaných poznatků využít pro datování ambitu, neboť se nevyskytly předměty, které by bylo možno časově přesněji zařadit.

Jak už bylo řečeno, gotická křížová chodba vystřídala starší ambit románský s protáhlým rajským dvorem uprostřed, který byl dodatečně vestavěn mezi kostel a palác. Na západní straně ambit respektoval linii, danou západním průčelím kostela a západním průčelím paláce, na jihu sousedil s kostelem, vysvěceným biskupem Jindřichem Zdíkem r. 1131 a na severu přiléhal k palácové budově. Na východní straně stála patrová budova, kterou jsme označili jako tzv. východní křídlo. Tuto archeologicky zjištěnou situaci bylo

možno interpretovat v tom smyslu, že palácová budova sloužila biskupovi, ambit a východní křídlo patřilo kapitule a kostel byl biskupský, jak víme z písemných zpráv. Kapitulní objekty musely být alespoň v obyvatelném stavu nejpozději na samém počátku 40. let 12. století, v době, kdy biskup Zdík založil u nedávno vysvěcené svatováclavské katedrály novou dvanáctičlennou kapitolu (V. Dohnal, K otázce funkční interpretace románského paláce v Olomouci, *Urbes medii aevi, Investigationes archaeologicae*, Praha 1984, 29 sq.).

Vraťme se ale k datování studny, která nás především zajímá. Z půdorysu vyplývá, že studna nemůže být současná s románským ambitem, neboť je situována tak, že přerušuje jednu z jeho zdí. Musela být vyhloubena teprve v době, kdy románský ambit už neexistoval. V úvahu přicházejí dvě možnosti: buďto se studna budovala zároveň s přestavbou románské kvadratury na kvadraturu gotickou, anebo byla vyhloubena dodatečně, když už gotická křížová chodba určitou dobu stála. Jakkoliv by se z provozně-technických důvodů (místní zdroj vody potřebný na stavbu) dala spíše očekávat první varianta, zdá se, že druhá možnost bude asi blíž pravdě. Určitým náznakem by v tom směru mohl být pozoruhodný mincovní nález, k němuž došlo v r. 1975 při plošném odkryvu rajského dvora. Při západním obvodu studňové jámy se v hloubce 155 cm pod povrchem objevila dobře zachovaná stříbrná mince, která ležela mezi větším množstvím chaoticky nahromaděných lidských kostí a jejich úlomků. Nálezová situace naznačuje, že mince a lidské kosti spolu nějakým způsobem patrně souvisejí. Podle určení T. Kučerovské z MM v Brně jde o matapan, ražený benátskou republikou za dóžete Marina Morosina (1249—1252). Podstata problému spočívá v tom, správně interpretovat přítomnost mince a lidských pozůstatků v prostoru, který byl v raném středověku několikrát po sobě využit pro funerální účely. Poprvé se tak stalo po polovině 11. století, když byly zbytky zaniklého mladohradištního sídliště překryty vrstvou hlinitých navážek, do níž se pak pochovávalo. Časové rozpětí tohoto nejstaršího hřbitova je dáno denárem Spytihněva II. (1055—1061) ve spodním horizontu navážky a stavbou palácové budovy, která přinejmenším dva z hrobů překryla (V. Dohnal, Mladohradištní pohřebiště na Olomoucku, *AR* 33 1981, 261 sq.). Vzhledem k pozdnímu původu benátské mince je vyloučeno, že by matapan patřil už k tomuto nejstaršímu pohřebišti. Podruhé se na stejných místech pochovávalo v době románského ambitu. I když se nepodařilo při výzkumu odlišit hroby, uložené do románského ambitu od hrobů mladších, patřících k ambitu gotickému, nelze pochybovat o tom, že románský ambit měl stejné funerální využití, jako pozdější ambit gotický. Při přestavbě kvadratury byla nepochybně řada starších hrobů poškozena a kosterné pozůstatky byly

znovu pietně uloženy do země, jak to bylo ve středověku obvyklé. Obdobným způsobem pravděpodobně vznikla skládka kostí s mincí, zjištěná při obvodu studňové jámy. Při takovémto výkladu se ovšem dostáváme k problému, jak dlouho do středověku se udržovalo záměrné vkládání mincí do hrobu. Je totiž známo, že tyto reminiscence starých předkřesťanských představ o posmrtném životě (v antickém prostředí hovoříme o tzv. obolu mrtvých), se v našem prostředí běžně udržují ještě ve druhé polovině 11. století, později však slábnou a mizí a znovu je pak můžeme pozorovat v hrobech ze 16. a z počátku 17. století. Existuje konečně třetí způsob, jak vysvětlit přítomnost mince. Mohlo by jít nikoliv o nález hrobový, který byl sekundárně přemístěn, ale mince se mohla dostat do země teprve v době kopání studny, k čemuž mohlo dojít nejdříve během první poloviny 14. století. V takovém případě ovšem stojíme před velmi obtížnou otázkou, jak vysvětlit, že mince ražená v polovině 13. století se tak dlouhou dobu udržela v oběhu.

Závažné informace bylo možno očekávat od průzkumu studny samotné. Studna je 21,3 m hluboká (měřeno od horního okraje ochranné kamenné skruže, vyčnívající 1,22 cm nad terén) a při započetí práce bylo v ní ještě přes 2 m vody nad 5,3 m silnou vrstvou pevných nánosů. Podstatnou část nánosů tvořil písek, kamení a úlomky střešní krytiny, ponecháme-li stranou různé větší předměty (železné trubky, betonové prefabrikáty apod.), které převažovaly v nejhořejších polohách. Těžilo se po dvaceticentimetrových vrstvách, aby bylo možno zjistit hloubku jednotlivých nálezů. Ukázalo se však, že získané údaje nejsou použitelné ve smyslu relativně-chronologických vztahů, neboť při pomalé tvorbě nánosů je nutno počítat s tím, že při značných pohybech vody během nabírání mohly zejména drobné předměty, jako např. mince, snadno v nekompaktních nánosech se propadávat z horních poloh do hloubek větších. Nálezy jsou značně různorodé co do jejich druhu, ale vždy pouze novověkého původu. Kromě keramiky (střepy i celé či rekonstruovatelné nádoby, tab. I) jsme vyzvedli soubor poměrně dobře zachovaných dřevěných okovů na vytahování vody (tab. II) i s útržky železných řetězů a dále háky a hroty, které patrně pocházejí z dřevěného rumpálu. K zajímavějším nálezům patří fragment kamenického článku ze spongilitové opuky (rozměry 21×15×14 cm), zdobený na jedné straně reliéfním vegetabilním ornamentem románského rázu, který ležel v horních vrstvách, takže do studny musel být vhozen v poměrně nedávné době. Objevily se drobné kovové předměty: bronzové pečtidlo (tab. III, 13–14), ozdůbka ve tvaru žaludu (tab. III, 12), zápona z ornátu (tab. III, 11), mosazná svátostka s datem 1845 (tab. III, 1–2), prstýnky apod. Z chronologického hlediska jsou nejdůležitější mince, zastoupené sedmi krejčary (určení

V. Buriana), z nichž je nejstarší tereziánský krejcar z r. 1762 (tab. III, 3—4), který ležel na samém dně studny. Středověké nálezy chybí a jejich absenci lze vysvětlit jedině tím, že studna musela být v minulosti patrně vícekrát čištěna, čímž se přirozeně všechny dřívější nálezy vždy ztratily. Dobu posledního čištění nebo přesněji dobu, od kdy se ve studni začaly tvořit těžené nánosy, můžeme podle zmíněné mince položit k polovině 18. století.

Po stavebně-konstrukční stránce jde o válcovou jámu se svislými stěnami, která proniká nejdříve hlinitými vrstvami a potom pokračuje ve skále (moravská droba). Do hloubky 13,7 m je studna obezděna, nejdříve cihlami, níž pak lomovým kamenem. Kamenná obezdívka je usazena na 40 cm vysokém kamenném prstenci, sestávajícím z několika segmentů (příl. 1). Pod prstencem začíná rostlá skála, v níž je na jednom místě neveliký přirozený výklenek, vyplněný volně naskládanými kamennými kvádry. Na jednom z nich je vytesán asi 10 cm vysoký konsekrační kříž (tab. I). Jáma má zcela přesný válcovitý tvar a její stěny jsou tmavé, dokonale ohlazené vodou. V nejspodnějším úseku jámy, asi 4—5 m nade dnem se zcela pravidelný válec naráz mění v oválný tvar (osy 110 a 160 cm). Také vypracování stěn se v této nejhlubší části nápadně mění a z pečlivé práce se stává hrubé hornické dílo. Dno je mísovité, se dvěma prohlubněmi, z nichž vydatně vyvěrá voda.

Rozdíl mezi horní a nejspodnější částí studny a také skutečnost, že se mezi vyzvednutými předměty neobjevil žádný nález starší než z druhé poloviny 18. století naznačují, že původní gotická studna musela být někdy kolem poloviny 18. století prohloubena. Jeli-kož úprava spadá do období budování olomoucké tereziánské pevnosti, kdy i dómské hradby byly opraveny a doplněny novými obrannými stavbami (J. Kšíř, Nejstarší zděná hradba kolem olomouckého hradu, Památková péče 1, 1970, 193—203), nelze vyloučit, že i zdokonalení studny mohlo do určité míry s opevňovacími pracemi souviset.

Poslední zjiřitelná úprava byla provedena na samém počátku 70. let minulého století. Tehdy byla pořízena masívní kamenná ochranná skruž, která je ozdobena znakem olomouckého biskupství s letopočtem 1871 a nahoře opatřena kovanou železnou konstrukcí.

RESUMÉ

DER GOTISCHE BRUNNEN BEI DER ST.—WENZELSKATHEDRALE ZU OLMÜTZ

Inmitten der gotischen Quadratur, die sich von Norden her an die Kathedral-kirche anschliesst, gibt es einen Brunnen, der im J. 1976 im Rahmen der systematischen archäologischen Erforschung der Olmützer Burg untersucht wurde. Die topographische Lage deutete an, dass der Brunnen zu dem gotischen,

in der ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts aufgebauten Kreuzgang gehört. Aus der, ein Jahr früher durchgeführten Flächenabdeckung wurde es klar, dass der bisher erhaltene gotische Kreuzgang seinen romanischen Vorläufer hatte, der bis dahin völlig unbekannt war. Der romanische, rechteckige Ambitus ist in den leergebliebenen Raum zwischen der Bischofskirche (Weihe 1131) und dem bekannten romanischen Palast eingebaut worden. Während der Palast bischöflich war, diente der Ambitus mit dem östlich stehenden einstöckigen Gebäude dem neuen zwölfköpfigen Domkapitel. Man kann voraussetzen, dass die beiden letztgenannten Objekte seit dem Anfang der 40-er Jahre des 12. Jahrhunderts in bewohbarem Zustande gewesen sind, weil gerade zu diesem Zeitpunkt mit der bischöflichen Gründung des Kapitels zu rechnen ist. Was den Brunnen betrifft, zeugt seine Lage davon, dass er nicht zu dem Komplex der romanischen Gebäude gehörte, sondern er konnte erst nach dessen Abbau errichtet werden. Ungelöst blieb allerdings die Frage nach Ersetzung der romanischen Quadratur durch diejenige, die gotischen Ursprungs ist, anders ausgedrückt, bis wann der romanische Kreuzgang überdauerte, bevor er infolge des totalen Umbaus der frühmittelalterlichen Bebauung, bis auf die westliche und nördliche Aussenmauern, des Palestychaides spurlos verschwand.

Für die Datierung des Brunnens ist ein Münzfund von Bedeutung, der im J. 1975 ans Tageslicht gekommen ist. Der numismatischen Gutachtung zufolge (T. Kučerovská) handelt es sich um einen silbernen Matapan der venezianischen Republik aus der Regierungszeit des Dogen Marino Morosino (1249—1252). Die Münze lag dicht am Brunnenschacht, von vielen gebrochenen Menschenknochen umgeben. Diese Fundlage deutet auf eine Knochendeponie an. Die Gebeine stammen wahrscheinlich aus den Gräbern, die ursprünglich in dem romanischen Kreuzgang beigesetzt, bei der Brunnausschachtung zerstört und wieder am Rande des Brunnenschachts deponiert worden sind. Am ehesten ist also die Münze als ein Grabfund in sekundärer Lage zu betrachten. Trifft diese Interpretation wirklich zu, dann dürften wir mit einem noch in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts andauernden Brauch rechnen, der vielleicht bis auf die sog. Charonsmünze zurückgeht und taucht häufig auf den frühmittelalterlichen Friedhöfen während der zweiten Hälfte des 11. Jahrhunderts auf. Eine andere Deutungsmöglichkeit besteht darin, den Zusammenhang zwischen den zerstörten Gräbern und der Münze in Abrede zu stellen und anzunehmen, dass die Münze erst bei der Ausschachtung des Brunnens in der ersten, bzw. während der zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts zufälligerweise in die Erde geraten ist. In diesem Falle bleibt aber die schwierige Frage offen, wie die übermäßig lang dauernde Umlaufzeit der Münze aufzuklären ist.

Was den Innenraum des Brunnens betrifft, konnte man feststellen, dass der zylinderförmige, 21,3 m tiefe Schacht eine mehr als 5 m mächtige Auffüllungsschicht beinhaltete, die meistens aus Steinen, Sand und zertrümmerten Dachziegeln bestand. Zu den verhältnismässig reichlichen Funden gehören Keramik, mehrere hölzerne Schöpfeimer, Stücke von zerrissenen Eisenketten und weitere Eisengegenstände, die offensichtlich aus einer Hubwinde herrühren. Von Kleinfunden ist besonders auf mehrere Kreuzer hinzuweisen, von denen der älteste in das Jahr 1762 datiert, direkt auf dem Felsboden lag. Die Abwesenheit der mittelalterlichen Funde zeugt eindeutig davon, dass der Brunnen in Vergangenheit geräumt werden musste. Der einzige Gegenstand mittelalterlichen Ursprungs, ein Bruchstück des mit romanischen Ziermotiv geschmückten Steines konnte, in den obersten Auffüllungsschichten liegend, erst in der jüngsten Zeit in den Brunnen hineingeworfen worden sein.

Der Brunnenschacht ist bis in die Tiefe —13,7 m mit Bruchsteingemäuer ummauert. Die Ummauerung beruht auf einem Ring, der aus einzelnen steinernen Segmenten zusammengesetzt ist. Auf einer Stelle gibt es unter diesem Ring

eine natürliche Felsnische, die mit ohne Mörtel gestapelten Steinquadern ausgefüllt ist. Einer der Quader ist mit eingehauenen Konsekrationskreuz versehen. Unter dem Steinring setzt der Brunnenschacht in gewachsenem Fels fort; er ist ungemein sorgfältig ausgehöhelt. Etwa 4—5 m oberhalb des Grundbodens breitet sich der bisher genau zylinderförmige Schacht aus und geht in eine ovale, im Felsen grob eingehauene Grube über. Der auffällige Unterschied zwischen beiden Schachtabschnitten deutet an, dass es sich um zwei zeitlich verschiedene Bauphasen handeln könnte. In Hinblick auf die ausgehobenen Funde dürfte man die jüngere Phase etwa um die Hälfte des 18. Jahrhunderts, also in die Gründungszeit der therisianischen Stadtfestung datieren. In derselben Zeit wurden auch die alten gotischen Wallmauern, die die Dom Anhöhe schützen, ausgebessert und mit neuen Abwehrbauten verstärkt.

Markéta T y m o n o v á

TERÉNNÍ A SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST
 ARCHEOLOGICKÉHO ODDĚLENÍ KVMO V LETECH 1983—1985

N e o l i t

66/85 NÁMĚŠŤ NA HANĚ (o. Olomouc)

Na trati „Valník“ provedli pracovníci archeologického oddělení zjišťovací výzkum.¹ Mezi zahradami domů na Jiráskově ulici, polní cestou a parcelami domků na ulici Rudé armády bylo položeno celkem šest sond. Další čtyři sondy se kladly dále ve východní části ulice Rudé armády. V sondě č. 1 se vyrýsovala svrchní část kotlovitě zahloubené jámy (průměr 280 cm, hl. od povrchu 175 cm) s inventářem kultury vypíchané ve spodní části a nad ní obsahoval zásyp materiál z eneolitické fáze kultury moravské malované keramiky. Ze štípané industrie převládaly úštěpy, jádra, škrabadla a čepele. Mimo střepy se zjistily i kousky mazanice, kameny a zvířecí kosti. V jihovýchodním rohu sondy č. 2 se odkryla mazanícová destrukce poloviční části podkovovité pece s ústím k JV, kolem níž byly rozptýleny střepy kultury lineární a ve vrstvě nad ní černé střepy moravské malované, z nichž se podařilo slepit část misky se zesílenými pleci. Sonda č. 5 zachytila tři objekty, a to velkou jámu vanovitého profilu (200×150 cm, hl. od povrchu 160 cm) s torzem pece a keramikou starší i mladší fáze kultury lineární, dále mísovité jáma s rovným dnem (průměr 200 cm, hl. 120 cm) se střepy kultury vypíchané a věteřovské a pak třetí jáma zasahující až pod okraj sondy s několika atypickými střepy lužické kultury. V sondě č. 8 se zachytil mělce zahloubený hrob asi jednoročního dítěte orientovaný hlavou k západu. Při odkryvu nebyl zjištěn žádný datovací materiál. Je však pravděpodobné, že pohřeb souvisí s dalším slovanským hrobem, odkrytým dříve na parcele sousedního domu. Kromě těchto předem vytypovaných zjišťovacích sondáží byl vybrán i jeden objekt, který se vyrýsoval na skryté ploše určené pro stavbu rodinného domu v Lomené ulici. Šlo o jámu nepravidelného tvaru s maximální hloubkou 170 cm, obsahující střepy moravské malované keramiky a pod ní kultury vypíchané. Rekonstruovat se podařilo jednu misku a několik dalších nádob ze sběrů předaných místními nálezcí.

135/84 HORNÍ SUKOLOM (o. Olomouc)

Několik střepů kultury lineární keramiky, nalezených na dnes již zaniklé lokalitě u mlýna Valše, předal do muzejních sbírek pan B. Příkopa.

230/83 ONDRATICE (o. Prostějov)

V roce 1983 odkoupilo KVMO od pana J. Ječmínka nálezy z jeho povrchových sběrů. V poloze „Díly“ jmenovaný nasbíral několik zlomků broušené a štípané industrie (kamenná sekerka, čepele, ústěpy, jádro aj.), dále kamenný otloukač a jeden střep lineární keramiky. V poloze „Kluče-Žlábky“ kromě několika zlomků broušených a štípaných artefaktů posbíral též pár neolitických a středověkých střepů.

230/83 OTASLAVICE (o. Prostějov)

viz. P 230/83; v poloze „Gláze“ výše jmenovaný zajistil škrabadla, čepelky, jádro, ústěpy a drobné odštěpky pazourkových nástrojů, z broušené industrie pak kamennou sekerku a další částečně dokončené artefakty.

239/83 OTASLAVICE (o. Prostějov)

V září 1983 provedl V. Dohnal na trati „Kopaninky“ povrchový sběr. V místech, kde dříve stávalo pozdněbronzové hradisko, dnes již zničené zemědělskou činností, našel několik střepů, které vzhledem k jejich špatné dochovanosti lze dosti obtížně datovat. Většina materiálu je středověkého stáří, jeden střep neolitický či eneolitický a jeden pochází ze dna šálku datovaného do období lužických popelnicových polí.

E n e o l i t

117/84 ČEKYNĚ (o. Přerov) — viz P 117/84, bronz-halštát

66/85 NÁMĚŠŤ NA HANĚ (o. Olomouc) — viz P 66/85, neolit

132/84 NASOBŮRKY (o. Olomouc)

Ing. Jáně předal muzeu atypický, pravděpodobně eneolitický střep, nalezený při stavbě dálnice u Nasobůrek. Střep je na vnitřní straně červenohnědý, na vnější světlehnědý, dobře vypálený, ostřený příměsí písku a větších zrněk rozdrčené keramiky. Pochází z těla silnější nádoby.

73/85, 116/84, 175/83 OLOMOUC (o. Olomouc) — viz. středověk

60/85 OLOMOUC — Wurmova 13 (o. Olomouc) — viz P 60/85, středověk

20/85 UNČOVICE (o. Olomouc) — viz. P 20/85, bronz-halštát

97/85 BISKUPICE (o. Svitavy)

Dva atypické pravděpodobně halštatské střepy našel V. Dohnal na akropoli pozdněbronzového hradiska.

127/84, 77/85 BLATEC (o. Olomouc)

Záchranný výzkum v hliníku cihelny „U Kocandy“ prováděla L. Kaliszová². Ve dvou sezónách let 1984 a 1985 zde odkryla deset sídlištních objektů s keramickým inventářem charakteristickým pro počátek halštatské fáze lužických popelnicových polí. Pouze jeden objekt se kulturně řadil do střední doby bronzové. Druhá sezóna navazující na předchozí výzkum poskytla další nálezy keramiky, mazanice, zvířecích kostí, z bronzového inventáře pak jednu jehlici typologicky řazenou do středodunajské mohylové kultury. Mimo to se z materiálu podařilo vytržít i jeden mladoeneolitický střep a pár zlomků středověkých železných předmětů (recentní?).

117/84 ČEKYNĚ (o. Přerov)

V souvislosti se zpracováním vědeckého výzkumného úkolu dokumentace hradisek kultury popelnicových polí na Moravě provedli pracovníci archeologického oddělení zjišťovací výzkum na trati zvané „Hradisko“.³ V roce 1971 byla lokalita topograficky zdokumentována, fotografická dokumentace byla vyhotovena v roce 1983 a o rok později se započalo s vlastním terénním výzkumem. Ostrožna s hradiskem, zaujímající přibližně trojúhelníkovou až oválnou plochu o rozloze 1,7 ha, je umístěna na vrcholu jednoho z kopců Oderské pahorkatiny nad potokem Olešnicí. Fortifikaci tvoří výrazný val s vnějším příkopem. Na jižní straně, v místech, kde ostrožna přechází v táhlý hřbet, se ve vzdálenosti asi 60 m táhne další valové opevnění příčně přepažující hřbet kopce. Komplexnější přehled o způsobu stavby valového obranného systému a takéž stratigrafické situaci uvnitř areálu měly poskytnout systematicky rozmístěné sondy v celkovém počtu 15. Sypaný val na vnější straně byl náleзовě sterilní, vnitřní stranu tvořila uměle modelovaná, poměrně intaktní drolivá skála. Z příkopu vnitřního opevnění a rovněž z vnitřní hrazené plochy pochází střepový materiál většinou datovaný do konce pozdní doby bronzové a počátku halštátu. Jen několik nevýrazných střepů je eneolitických. Souvislá kulturní vrstva, svědčící o delším osídlení zachycena nebyla, pouze v sondě č. 11 se přišlo v hloubce 25—30 cm na zbytky sídelního objektu — chaty obdélníkového půdorysu o rozměrech 4×3,5 m s ohništěm u západní stěny a podlahou vyloženou plochými kameny. Slabá kulturní vrstva byla i v nedaleké mírně vyvýšené mohyle.

130/84 HRADISKO (o. Kroměříž)

D. Kaliszová zde posbírala několik střepů kultury lužických popelnicových polí.

66/85 NÁMĚŠŤ NA HANĚ (o. Olomouc) — viz. P 66/85, neolit
175/83, 116/84, 73/85 OLOMOUC — „Dómské návrší“, viz. středověk
229/83 OLOMOUC-Hněvotín (o. Olomouc)

Několik střepů kultury lužických popelnicových polí posbíral v okolí Hněvotína brigádník pracující na výzkumu Dómského návrší.⁴

134/84 OLOMOUC — Křížkovského a Wurmova ulice (o. Olomouc), viz. středověk

139/85 OLOMOUC — Wurmova 1 (o. Olomouc), viz. P 139/85, středověk

239/83 OTASLAVICE (o. Olomouc), viz. P 239/83, neolit

21/85 SLAVONÍN (o. Olomouc)

Několik střepů kultury lužické pochází z nálezů na zahradě u pevnůstky nad Slavonínem.

25/85 UNČOVICE (o. Olomouc)

Na jaře 1985 provedla D. Kaliszová povrchový průzkum v prostoru tratě „Záhony“ a na zahradě domu č. 97 p. Mlčochové. Získala odsud střepy kultury lužické, laténské a mladohradištní.

105/85 VYSOKÉ POLE (o. Zlín)

J. Nekvasil z AÚ ČSAV v Brně předal do sbírek několik střepů z velkého kónického džbánu kultury lužických popelnicových polí, které našel při prohlídce hradiska na kopci Klášťov.

Latén

20/85 UNČOVICE (o. Olomouc) — viz. P 20/85, bronz—Halštat

Mladohradištní

175/83, 116/84, 73/85 OLOMOUC — „Dómské návrší“ (o. Olomouc), viz. středověk.

134/84 OLOMOUC — Křížkovského a Wurmova ul., (o. Olomouc), viz. středověk.

198/83 OLOMOUC — Náměstí Republiky (o. Olomouc)

Mladohradištní střepy, zlomek železné podkovy, zvířecí kosti a zbytky dřev pochází z výkopu vodovodního potrubí, kladeného před budovou KVMO na náměstí Republiky.⁵

139/85 OLOMOUC — Wurmova 1 (o. Olomouc), viz. P 139/85, středověk

60/85 OLOMOUC — Wurmova 13 (o. Olomouc), viz. P 60/85, středověk

20/85 UNČOVICE (o. Olomouc) — viz. P 20/85, bronz—halštat

125/83 DUB NAD MORAVOU (o. Olomouc)

Tři železné podkovy našel na polích západně od vesnice J. Šembera.

175/83, 116/84, 73/85 OLOMOUC — „Dómské návrší“ (o. Olomouc)

Osmá, devátá a desátá sezóna systematického výzkumu areálu tzv. Přemyslovského paláce přinesly další nálezy a zjištění.⁶ Desátá etapa v roce 1985 pak ukončila archeologický průzkum románského paláce, v němž se započalo v roce 1974. Vykopávky potvrdily intenzivní osídlení. Ve spodních vrstvách ležel keramický materiál z období středního eneolitu, konce starší doby bronzové (věteřov) a halštatu. Daleko více materiálu bylo v mocné mladohradištní a středověké vrstvě. Významné jsou nálezy z období středohradištního a to střepy, železná miska slezského typu, vejčitý hrnek, železné hřivny a velký bronzový gombík (průměr 41 mm) zdobený vegetabilním ornamentem se stopami zlacení. Mladohradištní vrstva obsahovala hojně tuhovaných střepů, několik zlomků kostěných hřebů, drobnou esovitou záušnici a dvě železné ostruhy. V horní části mladohradištní vrstvy byl střep terry sigillaty (hl. 210 cm).⁷

Výzkumná sezóna v roce 1983 se zaměřila na průzkum východní plochy univerzitní zahrady. V blízkosti válcové věže se zachytilo mladohradištní opevnění. Šlo o 5 m široký val spočívající na vrstvě žlutého jílu nasedajícího na spodní kulturní vrstvu. Podobnou situaci odhalil výzkum v r. 1975 v prostoru rajského dvora. Nad destrukcí valu asi 3 m od válcové věže se v r. 1983 a 1984 odkryly zbytky doposud neznámé, patrně románské stavby obdélného půdorysu orientované Z—V s obloukovým uzávěrem na východní straně (d. přes 11 m, š. 7,5 m).

Výzkum v roce 1984 se dále soustředil na prostor v jižní chodbě gotického ambitu, kde se plánovala výměna stávající mramorové dlažby za kopii původního dláždění zachyceného ve zlomcích ve východní chodbě ambitu v roce 1980. Šlo zde o zjištění původní úrovně podlahy související s polohou náhrobního kamene kanovníka Sandera (1399). V hrobce ležela kostra muže v natažené poloze. Při průzkumu narazila zjišťovací sonda na zbytek zdiva čtvercového opěrného pilíře u severní zdi kostela a při jejím rozšíření bylo nalezeno dalších dvanáct kostrových hrobů, uložených do země patrně po stavbě gotického ambitu.

Odkryv v roce 1985 odhalil základy ostatních pilířů, přičemž se opět vykopalo několik hrobů, většinou však porušených a bez datovacího materiálu.

107/84 LITOVEL (o. Olomouc)

Členové pionýrského oddílu odevzdali do muzea střepy ze 14. až 16. stol., které vysbírali z výkopu plynového vedení u městských hradeb.

8/83 OLOMOUC — Gorazdovo náměstí (o. Olomouc)

Železný hrot zbraně z 15. stol., botku kopí, železnou podkovu a zlomek menší podkovy našli dělníci z Ingstavu Opava při ražení štoly kanalizačního sběrače.

106/84 HRUBÁ VODA (o. Olomouc)

Keramiku z 16. století, kterou našel na zahradě chaty, předal žák J. Vysoudil.

133/84 OLOMOUC — Kosinova ulice (o. Olomouc)

V místech bývalého Slovanského gymnázia se při výkopech inženýrských sítí našly středověké střepy z 15.—16. stol.⁸

134/84 OLOMOUC — Křížkovského a Wurmova ulice (o. Olomouc)

V rýze pro plynové vedení pod vrstvou navážky se našly střepy kultury věteřovské, mladohradištní a středověké (13.—16. stol.). Výkopy šly do hloubky 120 cm a vedly před budovou zbrojnice s odbočkou k domu č. 19 na Wurmově ulici a pokračovaly až ke vchodu domu č. 14 na Křížkovského. Před budovou bývalé Tereziánské zbrojnice se pod navážkou objevily bloky základového zdiva — patrně zbytky původní středověké zástavby města.⁹ viz tab. II.

131/84 OLOMOUC-Samotišky (o. Olomouc)

V červenci 1984 přinesli žáci ZDŠ v Samotiškách do muzea střepy, které našli v zemině z výkopů kanalizace (16.—18. stol.).

139/85 OLOMOUC — Wurmova 1 (o. Olomouc)

V listopadu 1985 ohlásil p. Teichman, že při kopání odvětrávacího příkopu narazil na hroby s lidskými kostmi. Odkryty byly kostry šesti jedinců ležících v natažené poloze na zádech s orientací Z—V. V zásypu byly střepy věteřovské, mladohradištní a středověké.

60/85 OLOMOUC — Wurmova 13 (o. Olomouc)

Eneolitické, mladohradištní a středověké střepy a také zlomky několika železných předmětů se našly při hloubení výkopů pro plyn v průjezdu Galerie.

230/83 ONDRATICE (o. Prostějov) — viz. P 230/83, neolit

239/83 OTASLAVICE (o. Prostějov) — viz. P 239/83, neolit

OLOMOUC — Křížkovského 10 (o. Olomouc)

V létě 1984 byl při kladení kabelů elektrického vedení v severní části dvora FF UP zachycen v hloubce 60 cm kostrový hrob (Z—V) se zachovanou lebku a částí hrudi, která byla pokryta vyřezávanými kostěnými perličkami růžence. Nález pochází pravděpodobně z kostelního hřbitova založeného po roce 1792.¹⁰

Literatura

1. Kaliszová, D.: Zjišťovací výzkum v Náměšti na Hané (okr. Olomouc), PV 1985, Brno 1987, 22—23
2. Kaliszová, D.: Sídliště lidu s kulturou lužických popelnicových polí v Blatci (okr. Olomouc), PV 1984, Brno 1987, 31
Záchranný výzkum sídliště mohylové kultury v Blatci (okr. Olomouc); PV 1985, Brno 1987, 30
3. Dohnal, V.: Hradisko u Čekyně (okr. Přerov), PV 1983, Brno 1985, 106—107
Kaliszová, D.: Hradisko lidu s kulturou lužických popelnicových polí v Čekyni (okr. Přerov), PV 1984, Brno 1987, 30—31
4. Kaliszová, D.: Středověké nálezy z levého břehu řeky Moravy v Olomouci (okr. Olomouc), PV 1983, Brno 1985, 56
5. Kaliszová, D.: Jungburgwallzeitliche Funde aus Olomouc, PV 1983, Brno 1985, 56
6. Dohnal, V.: Systematický výzkum dómského návrší v Olomouci — 8. etapa (okr. Olomouc); PV 1983, Brno 1985, 57
Systematický výzkum dómského návrší v Olomouci — 9. etapa (okr. Olomouc); PV 1984, Brno 1987, 49—52.
Systematický výzkum dómského návrší v Olomouci — 10. etapa (okr. Olomouc); PV 1985, Brno 1987, 48
Počátky hradu v Olomouci a jeho nejstarší zděná architektura; AH 10, 1985, 273—280
7. Dohnal, V.: Raněstředověké osídlení a počátky hradu v Olomouci, ČS1M, série B, 1985, 104
Dohnal, V — Sakař, V.: Nález zlomku terry sigillaty v Olomouci, AH XXXIX /1987, 2, 213—214
8. Kaliszová, D.: Nové středověké nálezy z Olomouce (okr. Olomouc), PV 1984, Brno 1987, 57
9. Kaliszová, D.: Nové středověké nálezy z Olomouce (okr. Olomouc) PV 1984, Brno 1987, 57
10. Dohnal, V.: Hroby v prostoru zaniklého gotického kostela na Předhradí v Olomouci (okr. Olomouc), PV, 1984, Brno 1987, 57

M 1:100

KŘÍŽKOVSKÉHO 10

- ZDIVO ZJIŠTĚNÉ V LETECH 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- REKONSTRUKCE Z LET 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- ZDIVO Z VÝKOPU V ROCE 1901 (PODLE V. RICHTRA, 1959)
- CÍHLOVÉ ZDIVO ZJIŠTĚNÉ V LETECH 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- NEURČENÉ ZDIVO ZJIŠTĚNÉ V LETECH 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- STARŠÍ (ROMÁNSKÉ) ZDIVO ZJIŠTĚNÉ V LETECH 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- HRANICE VÝKOPU
- 1,2 HROBY ZJIŠTĚNÉ V LETECH 1948-1949 (K. REICHERTOVÁ)
- 3 HROB ZJIŠTĚNÝ V ROCE 1984

Markéta T y m o n o v á

TERÉNNÍ A SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST ARCHEOLOGICKÉHO ODDĚLENÍ KVMO V LETECH 1986—1988

N e o l i t

P 166/88 HNOJICE (okr. Olomouc) — viz středověk

P 84/87 NOVÁ HRADEČNÁ (okr. Olomouc) — na poli u lesa Bradlo vyoral traktorista Nevěřil provrtaný kamenný sekeromlat (d. — 120 mm). (tab. I/2)

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — viz středověk

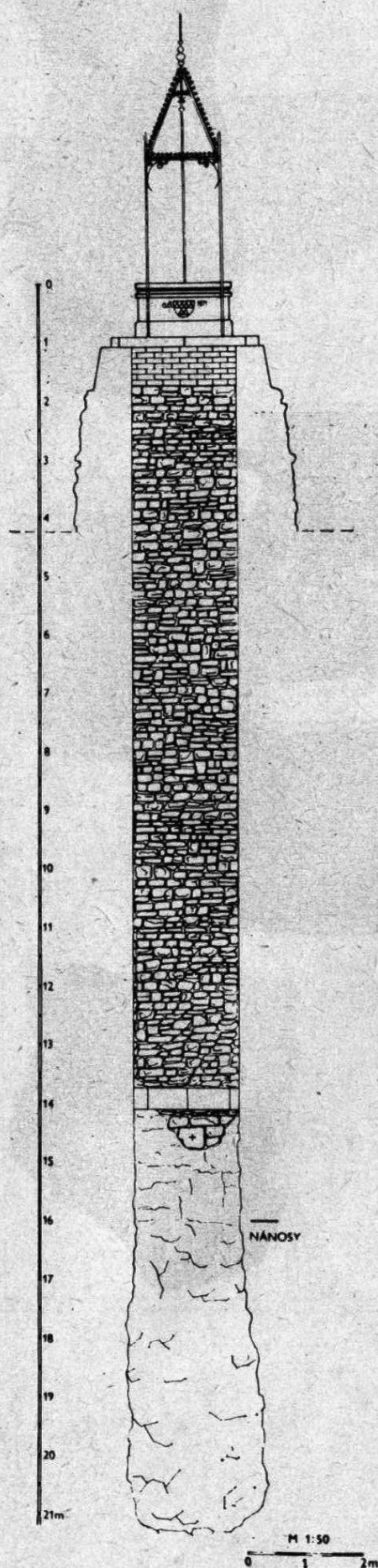
P 27/88 PŘÍKAZY (okr. Olomouc) — koncem dubna 1988 odevzdal dr. P. Pospěch do sbírek kamenný sekeromlat se zešíkmeným týlem (d. — 171 mm), který mu předal pan B. Vaca z Příkaz. Sekeromlat našel traktorista JZD Náklo, p. Kološek při polních pracích na poli směrem k Hynkovu (tab. I/1).

E n e o l i t

P 167/88 BOLELOUC (okr. Olomouc) — při stavbě skladu obilovin ve středisku JZD Dub n. M. v Bolelouci byly základovou rýhou prořaty dva pravěké objekty, z nichž jeden patřil kultuře zvoncovitých pohárů a druhý popelnicovým polím (Tymonová 1988). První obsahoval hrob, v němž byla uložena kostra ženy ve skrčené poloze na pravém boku s lebkou k jihu. U kolen se našly dvě do sebe zasunuté nádoby — zdobený zvoncovitý pohár a malý džbánec. Druhý objekt (d. — 215 cm, š. — 155 cm, max. hl. 180 až 190 cm) byl hrškovitého půdorysu s delší osou orientovanou k severu. Spodní část zásypu byla značně promísena popelem s tmavými skvrnami z uhlíků. Kromě několika menších kamenů a drobných úlomků mazanice byly sesbírány i zvířecí kosti a střepy kultury lužické (tab. II).

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — viz středověk

P 61/86 ÚSTÍN (okr. Olomouc) — povrchové sběry, které provedl pan J. Kuja v okolí mlýna Spálence, obsahovaly eneolitickou štípanou industrii, hlazené kamenné, kostěné i bronzové artefakty a přesleny. Střepy zastupovaly kulturu lužickou, latén a středověk (Dohnal, 1986 a).

Tab. I: a — kamenný prstenec na rozhraní mezi obezděnou a vytesanou částí studny (foto V. Dohnal); b — kvádr s konsekračním křížem ve skalní dutině pod prstencem (foto V. Dohnal); výběr keramických nálezů ve studni (1 — v. 22 cm, 2 — v. 14 cm, 3 — v. 8,3 cm, 4 — v. 24 centimetrů), foto V. Bittner a — ringartige Basis der steinernen Brunnensauskleidung; b — Konsekrationkreuz auf einem der Steinquader, die die Felsnische unter dem Steinring ausfüllen; 1 bis 4 Auswahl der Keramischen Funde.

Tab. II: Dřevěné předměty z nánosů ve studni (1 — délka 57 cm, 2 — výška 31 cm, 3 — v. 30 cm, 4 — v. 31 cm, 5 — v. 31 cm, 6 — v. 22 cm, 7 — v. 21,5 cm, 8 — v. 38 cm, 9 — v. 26 cm), foto V. Bittner.

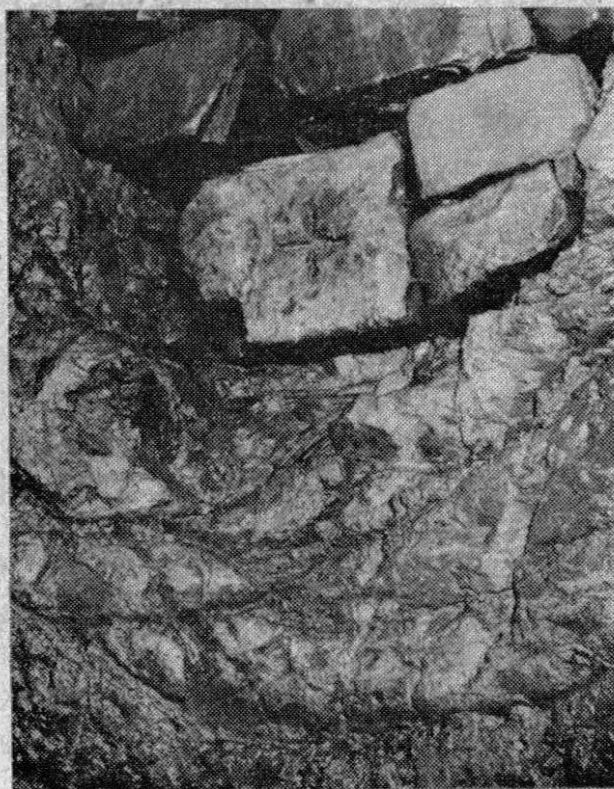
Wassereimer und ein Holzdeckel aus dem Brunnen.

Tab. III: Kovové předměty a mince ze studny: 1—2 svátostka (prům. 30 mm), 3—4 krejcar, Maria Terezia, Rakousko 1762 (měď, prům. 25 mm), 5—6 krejcar, František Josef, Uhry 1869 (stříbro, prům. 19 mm), 7—8 krejcar, František Josef, Rakousko 1800 (měď, prům. 20 mm), 9—10 matapan, dóže Marino Morosino, Benátky 1249 až 1252, u studny (stříbro, průměr 21 mm), 11 spinadlo (pozlacená mosaz, d. 74 mm), 12 ozdůbka (pozlacená mosaz?, v. 15 mm), 13—14 pečetidlo (mosaz, prům. 17 mm), foto V. Bittner.

Münzen und andere Metallfunde aus dem Brunnen (Nr. 9—10 westlich von dem Brunnenschacht).

a

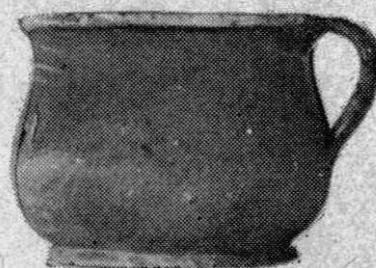
b

1

2

3

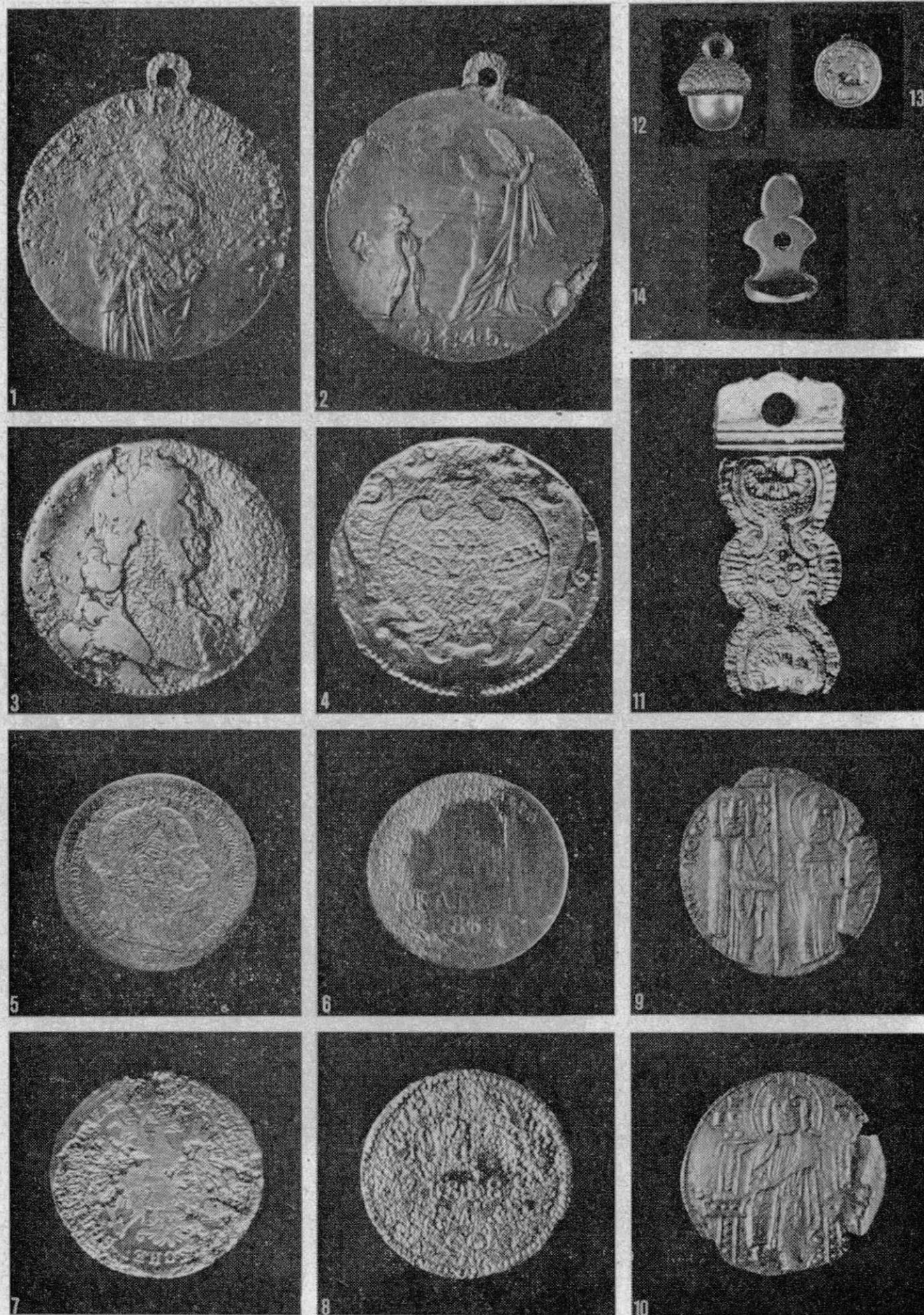

4

Tab. I.

Tab. II.

Tab. III.

Doba bronzová — starší, střední

P 167/88 BOLELOUC (okr. Olomouc) — viz eneolit

P 165/88 HNĚVOTÍN (okr. Olomouc) — několik atypických střepů patrně ze střední doby bronzové a ze středověku pochází z částečně shrnuté plochy a z výkopu pro plynovod procházející polem východně obce asi půl km od silnice z Hněvotína vyúsťující na dálnici Olomouc—Prostějov.

P 46/86 KOKORY (okr. Přerov) — viz pozdní doba bronzová

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — viz středověk

P 63/86 SOBŮLKY (okr. Hodonín) — věteřovské a halštatské střepy sesbíral V. Dohnal při měření valového opevnění hradiska na kopci Veselá hora u obce Sobůlky (Dohnal, 1988d, 60—61)

P 61/86 ÚSTÍN (okr. Olomouc) — viz eneolit

Doba bronzová — mladší, pozdní Halštát

P 122/86, P 30/88 BLATEC (okr. Olomouc) — tři objekty s materiálem z pozdní doby bronzové zkoumané v roce 1986 a jeden částečně porušený, skrytý v roce 1988, náleží k sídlišti, které je odkrýváno v souvislosti s těžbou na severní stěně hliníku v bývalé Jungmannově cihelně (Kaliszová, 1986a)

P 46/86 KOKORY (okr. Přerov) — jelikož z této lokality ležící na kopci „Hradisko“ nebyl znám spolehlivý datovací materiál, provedlo zde KVMO v r. 1986 zjišťovací výzkum (Dohnal, 1986b; 1988d, 45—46). Archeologický materiál určil dobu existence tohoto opevněného sídliště. Nejstarší střepy jsou věteřovské a nejmladší z halštatského období popelnicových polí. Řez valem přinesl zjištění, že opevnění se začalo stavět až po určité době trvání a jeho konstrukce se nevymyká z rámce fortifikační architektury hradisek popelnicových polí. O zániku, který mohl být násilný, vypovídá silně propálená vrstva ve valovém tělese.

P 49/86, P 50/86 DRAHANOVICE (okr. Olomouc) — viz doba mladohradištní

P 166/88 HNOJICE (okr. Olomouc) — viz středověk

P 73/86 KOBEŘICE (okr. Opava) — při měřičských pracech zbytku valového opevnění s příkopem posbíral V. Dohnal v areálu hradiska několik střepů (Dohnal, 1988d, 44—45)

P 25/88 LECHOVICE (okr. Šumperk) — z výkopů na opevněném sídlišti na vrchu „Obersko“ v katastru obce Lechovic vysbíral ing. Z. Sasák halštatské střepy, zlomek hliněného kadlubu a kamenného brousku (Dohnal, 1988a; 1988d, 50—51).

P 47/86 ROŠTÍN (okr. Kroměříž) — ve stejné době, kdy probíhaly

výkopy na hradisku v Kokorách, uskutečnil se zjišťovací výzkum na roštínském opevněném sídlišti v poloze „Hradisko“, jenž je vzdáleno necelé dva kilometry od dalšího centra na kopci „Brdo“ (Dohnal, 1986c; 1988d, 58—59). Také zde tvořil hlavní sondu řez valem, který se nejlépe zachoval na JV straně hradiska. Obnažený profil odhalil dvě stavební fáze a podle nalezeného materiálu byla určena i doba zániku v mladší době bronzové.

P 125/88 SLATINICE (okr. Olomouc) — na poli vedle hřbitova, kde je známo lužické sídliště, našel žák M. Svozil z Lutína střepy kultury popelnicových polí a středověké.

P 61/86 ÚSTÍN (okr. Olomouc) — viz eneolit

l a t ě n

P 13/87 OLOMOUC „Třída Spojenců“ — střepy z laténských nádob, které našel p. O. Šul ve vytěžené zemině z výkopů pro vodovod jdoucí v těsné blízkosti křižovatky třídy Spojenců a Palackého ulice, rozmnožily počet nálezů z olomouckého katastru. (tab. III)

P 61/86 ÚSTÍN (okr. Olomouc) — viz eneolit

M l a d o h r a d i š t n í

P 49/86 DRAHANOVICE (okr. Olomouc) — při stavbě železniční vlečky drahanovického cukrovaru byly již v roce 1975 porušeny hroby mladohradištního pohřebiště. Záchranný výzkum zde tehdy odkryl 21 kostrových hrobů poměrně bohatě vybavených milodary. K dalšímu průzkumu pak došlo v r. 1986, kdy se zkoumala plocha východně od předchozí skrývky v místě skládky cukrovky (Dohnal, 1981; Kaliszová, 1986b, c). Nalezeno bylo dalších deset kostrových hrobů obsahujících 13 pohřbených jedinců, z toho 8 dospělých a pět dětí. Nejprůkaznější datovací materiál poskytly hroby K1 a K8 (čtyři bronzové, esovité záušnice; soudkovitý hrnec zdobený vodorovnými rýhami, bronzový páskový prsten s přeloženými konci, ocílka, křesací kámen a nůž), jenž vročily daný soubor do druhé poloviny 10. století. Mezi kostrovými hroby byly volně rozptýleny i žárové popelnicové hroby. Pouze v jednom případě došlo ke vzájemnému porušení (K5 a Ž7). Hrobová keramika je halštatská, mezi níž se vyskytlo i několik střepů horákovských. V popelnicích se dochovaly i zbytky železných nožů a bronzových železných drátků z vlasových ozdob.

P 38/86 LIBOŠ (okr. Olomouc) — ve vyvezené zemině z výkopů pro základy rodinného domku p. J. Hájka za dvorem č. 80 ve Štěpánově se našly mladohradištní a středověké střepy. Několik jich pochází i z 9. stol. Při prohlídce výkopu byly již základy vybetonovány a tak se průzkum omezil na zjištění kulturních vrstev.

P 29/88 LITOVEL (okr. Olomouc) — trasa výkopu pro elektrické vedení procházející při okraji pole za podnikem Tesla Litovel pro-
tala několik mísovitě zahloubených objektů, ze kterých byly vybrá-
ny mladohradištní a středověké střepy.

P 39/86 OLOMOUC „ul. Bořivojova č. 12“ — pozdně středověký
střep a několik střepů ze zakuřované keramiky ze 17. století se
našly při bagrování na volné ploše po stržených domech.

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — viz středověk

P 29/88 PŘEROV „ul. Svisle a Ztracená“ — dva částečně porušené
kostrové hroby patrně středo či spíše mladohradištní byly vykopány
v severním kvadrantu křižovatky výše uvedených ulic nedaleko
hřbitova. Pouze v jednom z nich byl u kolen zemřelého nalezen
silně zkorodovaný železný nožik.

Středověk

P 166/88 HNOJICE (okr. Olomouc) — z lokality na trati „Moštán-
ky“ ležící na mírně se svažujícím poli u Rybného potoka byl již
dříve znám pravěký i středověký materiál prozrazující kulturně bo-
haté osídlení. Poslední známé sběry zde provedl p. F. Bajer ze Štern-
berka a referentka. Ze získaného materiálu byla vytríděna drobná,
hlazená asymetrická sekerka a dvě pazourkové, retušované čepelky
(tab. I/3), které jsou neolitické, dále pak několik střepů lužických
a jinak je převážná část materiálu středověká (13.—15. stol.; tab. IV).
Podle svědectví písemných pramenů stála dříve na tomto místě
dnes již zaniklá středověká vesnice prvně připomínaná již k roku
1131. Poslední zmínky o její existenci se váží k roku 1466. Po jejím
zániku pozemky náležící ke vsi začali využívat vesničané z neda-
lekých Hnojic (Hosák, 1936; Nekuda, 1961).

P 29/88 LITOVEL (okr. Olomouc) — viz mladohradištní

P 25/86 NEPŘIVAZY (okr. Olomouc) — z AÚ ČSAV v Brně byly
do Olomouce převedeny sběry uskutečněné na hradě Hluboký. Jde
o středověké střepy, železnou šipku z kuše a zlomky dlaždic, které
zde našel ing. M. Plaček. Stáří nalezeného materiálu je pravděpo-
dobně limitováno dobou zániku hradu v r. 1426 za husitských tažení.

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — 11. etapa systematického
výzkumu se zaměřila na plochu před vchodem do kaple sv. Anny.
Tato akce sledovala především zjištění průběhu věžicového opevnění
zeměpanského sídla, k jehož objevu došlo v r. 1981—2. Zkoumaný
prostor byl původně začleněn do areálu pozdně gotické kaple, avšak
po přestavbě v 19. stol., kdy se měl uvolnit vstup do ambitu z ná-
městí sv. Václava, ocitl se již mimo ni. Pod jihozápadním nárožím
kaple, v sousedství dvou zděných krypt se schodištěm, byla nale-
zena třetí věžice (d. — 7 m, š. — 2 m). Souvislejší kulturní vrstvy

se zjistily pouze pod cihlovými kryptami a před vchodem do NKP Přemyslovský palác. Získán byl materiál z neolitu, eneolitu, závěru střední doby bronzové, doby mladohradištní, středověku a novověku.

P 125/88 SLATINICE (okr. Olomouc) — viz doba bronzová

P 61/86 ÚSTÍN (okr. Olomouc) — viz eneolit

Novověk

P 39/86 OLOMOUC „ul. Bořivojova č. 12“ — viz doba mladohradištní

P 32/87 OLOMOUC „Dómské návrší“ — viz středověk

Bibliografie

DOHNAL, V. 1981: Mladohradištní pohřebiště na Olomoucku. Archeologické rozhledy XXXIII/3/259—260

1986a: Sídlištní lokalita v Ústíně (okr. Olomouc).

Přehled výzkumů (v tisku)

1986b: Zjišťovací sondáž na hradisku v Kokorách (okr. Přerov)

Přehled výzkumů (v tisku)

1986c: Zjišťovací sondáž na kopci „Hradisko“ u Roštína (okr. Kroměříž). Přehled výzkumů (v tisku)

1987: Systematický výzkum Dómského návrší v Olomouci — 11. etapa. Přehled výzkumů (v tisku)

1988a: Keramické nálezy na hradisku „Obersko“ k. ů. Lechovice (okr. Šumperk). Přehled výzkumů (v tisku)

1988b: K otázce prostorového členění olomouckého hradu ve 12. a 13. století. Archaeologia historica (v tisku)

1988c: Nové poznatky o předgotickém opevnění olomouckého hradu. ČSM XXXVII (série B) 230 an.

1988d: Opevněná sídliště z doby popelnicových polí na Moravě. Studie muzea Kroměřížska

HOSÁK, L. 1936: Historický místopis země moravskoslezské, Olomoucký kraj; Brno, 606, 611

KALISZOVÁ, D. 1986a: Pokračování záchranného výzkumu sídliště lidu lužické kultury v cihelně v Blatci (o. Kozušany), (okr. Olomouc). Přehled výzkumů (v tisku)

1986b: Zjišťovací výzkum mladohradištního pohřebiště v Drahanovicích (okr. Olomouc). Přehled výzkumů (v tisku)

1986c: Žárové pohřebiště kultury lužických popelnicových polí v Drahanovicích (okr. Olomouc). Přehled výzkumů (v tisku)

NEKUDA, V. 1961: Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu, Brno, 104

TYMONOVÁ, M. 1988: Kostrový hrob kultury zvoncovitých pohárů v Bolelouci (okr. Olomouc). Přehled výzkumů (v tisku)

Résumé

In der Zeitspanne 1986—1988 richtete die Archäologische Abteilung des Olmützer Museums ihre Forschungstätigkeit auf drei Hauptthemen: 1/ die systematischen Ausgrabungen beim Dom /Hauptburg der Olmützer Teilfürsten im 11.—12.

Jahrhundert/ — 2/ Beendigung der langfristigen Forschungsaufgabe „Urnenfelderzeitliche Burgen in Mähren“ — 3/ notwendige Rettungsgrabungen in der Region.

Auf dem Domhügel fand im J. 1987 eine weitere, seit dem Beginn der Grabung schon 11. Etappe statt. Es wurde eine cca 60 m² grosse Fläche vor der St.-Anna-Kapelle freigelegt, damit der weitere Verlauf der mit Wehrtümmern versehenen Wallmauer festgestellt werden konnte. Die Wallmauer, die die teilfürstliche Burg vom Südosten her im 12./13. Jahrhundert schützte und nur archäologisch erfassbar ist, biegt sich unter der SW-Ecke der gotischen Kapelle um und führt weiter in nördlicher Richtung zu einem spätromanischen Rundturm, der dank seiner Umwandlung in eine Barockkapelle (St.-Barbara-Kapelle) bis in die heutigen Tage erhalten blieb. Auf der untersuchten Fläche stiess man auf die Reste einer barockzeitlichen Krypta, die unter der gotischen St.-Anna-Kapelle errichtet worden war und am Ende des vorigen Jahrhunderts anlässlich des letzten Domumbaus weggerissen worden ist, zusammen mit dem südlichen Teil der erwähnten Kapelle, die damals verkürzt werden musste. Was die archäologischen Funde betrifft, gab es nur einige wenige in sekundärer Lage gefundene Scherben.

Im Rahmen der Aufgabe „Urnenfelderzeitliche Burgen“ wurden im J. 1986 Suchgrabungen in Kokory /Kr. Přerov/ und in Roštín „Hradisko“ /Kr. Kroměříž/ verwirklicht. In beiden Fällen handelt es sich um Wallanlagen, die zwar seit langem bekannt, doch nicht datiert waren. Die gewonnenen Ergebnisse lassen es zu, die Befestigung in Kokory in die Hallstattzeit /HC/ und diejenige in Roštín „Hradisko“ in die späte Bronzezeit /HB/ einzuordnen.

An mehreren Stellen musste man Rettungsgrabungen durchführen. In Draha-novice /Kr. Olomouc/ konnten im J. 1986 weitere 10 jungburgwallzeitliche /zweite Hälfte des 10. Jahrhunderts/ und 6 hallstattzeitliche Urnengräber geborgen werden. Die Grabung knüpfte an diejenige Fläche an, die vor einigen Jahren freigelegt worden war und mehrere Skelettgräber mit Denaren aus der zweiten Hälfte des 11. Jahrhunderts lieferte. Im Katastralgebiet Blatec /Kr. Olomouc/ wurden in J. 1986 und 1988 einige spätbronzezeitliche Gruben gefunden. Die Fundstelle befindet sich in einer Lehmgrube, die durch reiche archäologische Funde schon früher wohl bekannt war. In Bolelouc /Kr. Olomouc/ konnte im J. 1988 innerhalb der LPG—Einrichtung ein Skelettgrab der Glockenbecherkultur geborgen werden. In Přerov /Kr. Přerov/ ist man im Frühjahr 1988 beim Bau des Fernheizungsnetzes in der Innenstadt auf zwei burgwallzeitliche Skelettgräber gestossen.

In dem besprochenen Zeitraum wurden die Sammlungen durch mehrere Lesefunde bereichert, die von Privatpersonen erworben, oder aber bei den Feldbegehungen der Museumsbeamten zufälligerweise gesammelt worden waren:

neolithische Beile /Přikazy, Kr. Olomouc; Nová Hradečná, Kr. Olomouc/,
retuschierte Klingen aus Feuerstein, ein asymmetrisches Flachbeil und eine grössere Menge von mittelalterlichen Keramikscherben /Hnojice, Kr. Olomouc/,
äneolithische Steinindustrie und Bruchstücke geschliffener Steinartefakten /Ústín, Kr. Olomouc/,

Lausitzer, latènezeitliches und mittelalterliches Scherbenmaterial, tönernerne Spinnwirtel, Burchstücke von Artefakten aus Knochen /Ústín, Kr. Olomouc/,

Scherben von bronzezeitlicher Keramik /Hněvotín, Kr. Olomouc/,

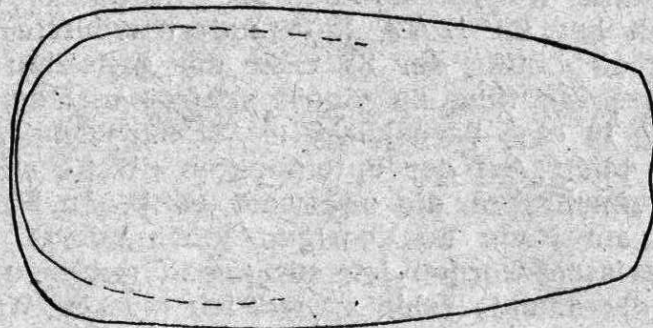
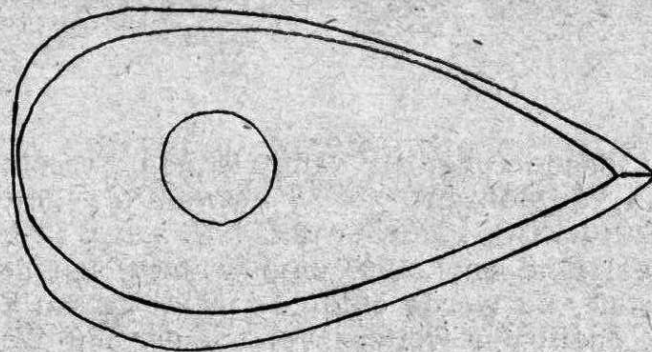
urnenfelderzeitliches Scherbenmaterial aus Wallanlagen in Lechovice „Obersko“ /Kr. Šumperk/, Sobůlky „Veselá hora“ /Kr. Hodonín/, Kobeřice /Kr. Opava/

Scherben von Keramik der späten Bronzezeit /Slatinice, Kr. Olomouc/

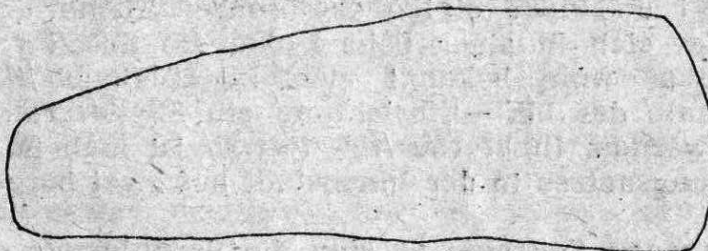
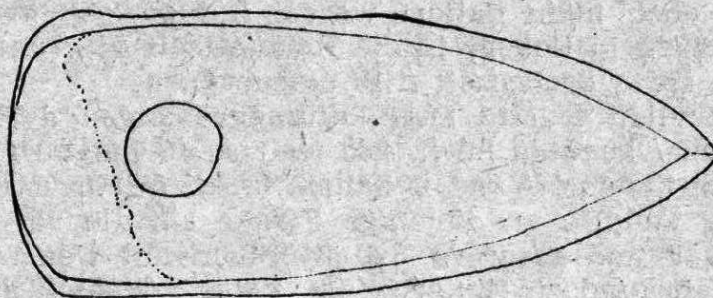
keramische Scherben aus der jüngeren Latènezeit /Olomouc-Innenstadt/

jungburgwallzeitliches und mittelalterliches Scherbenmaterial aus Liboš /Kr. Olomouc/, Litovel /Kr. Olomouc/ und Olomouc-Innenstadt.

Übersetzt von V. Dohnal

1

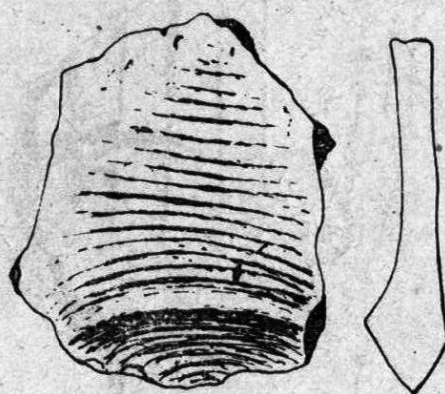
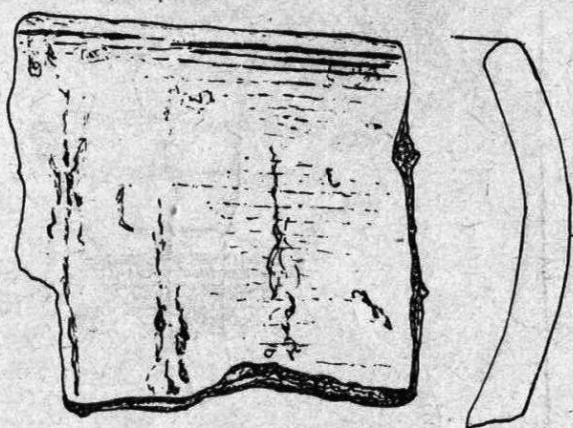
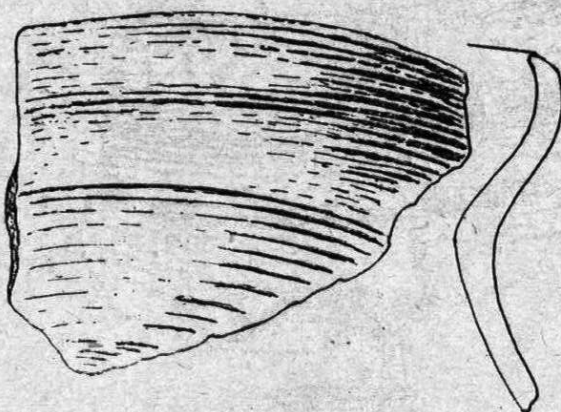
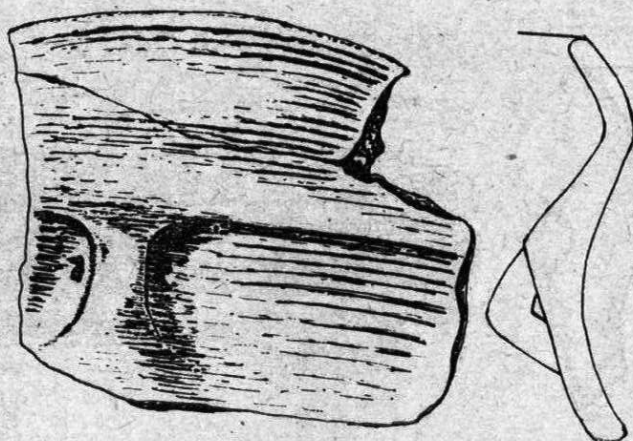
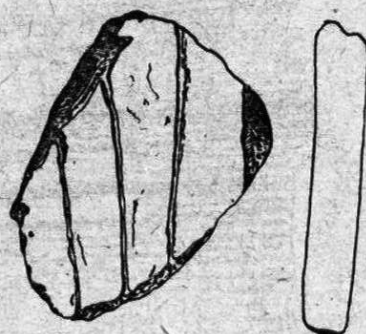
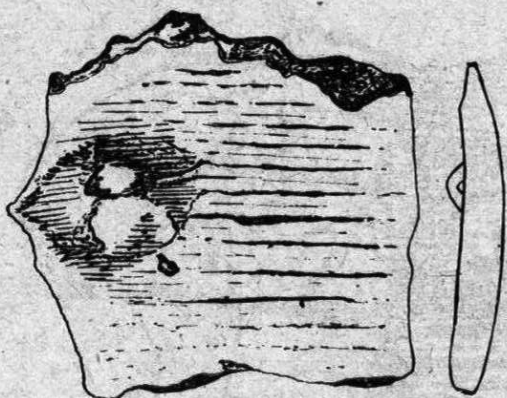

2

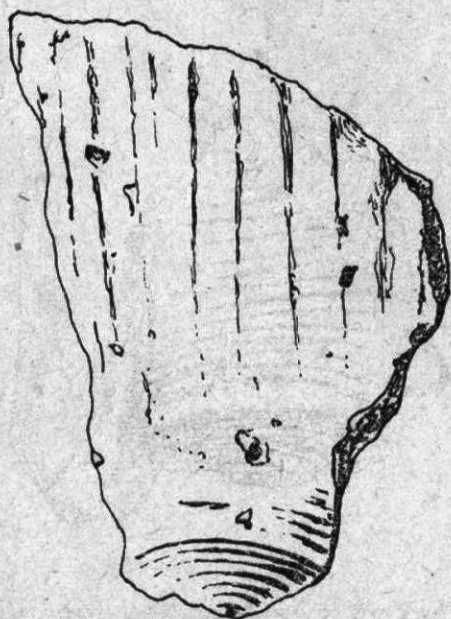
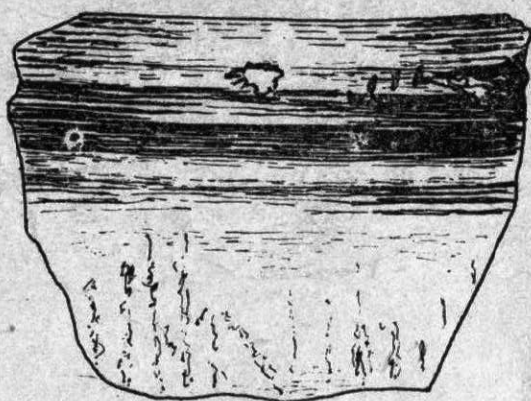
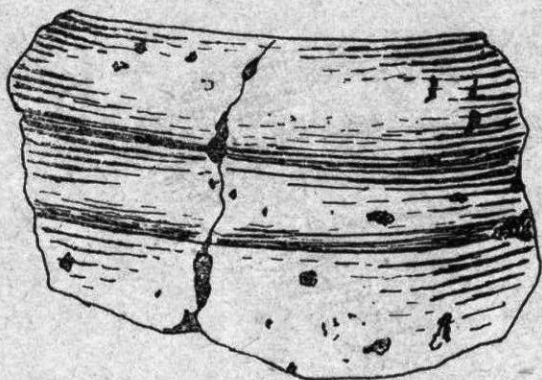
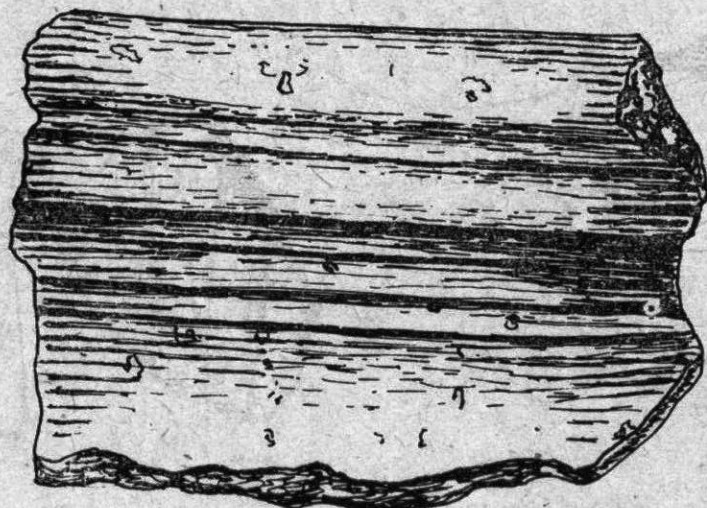

3

- 1 kamenný sekeromlat z Příkaz (A 57447)
 2 kamenný sekeromlat z Nové Hradečné (A 54996)
 3 dvě retušované pazourkové čepelky (A 62272, A 62271)
 a hlazená, kamenná, asymetrická sekerka (A 62270) z Hnojic.

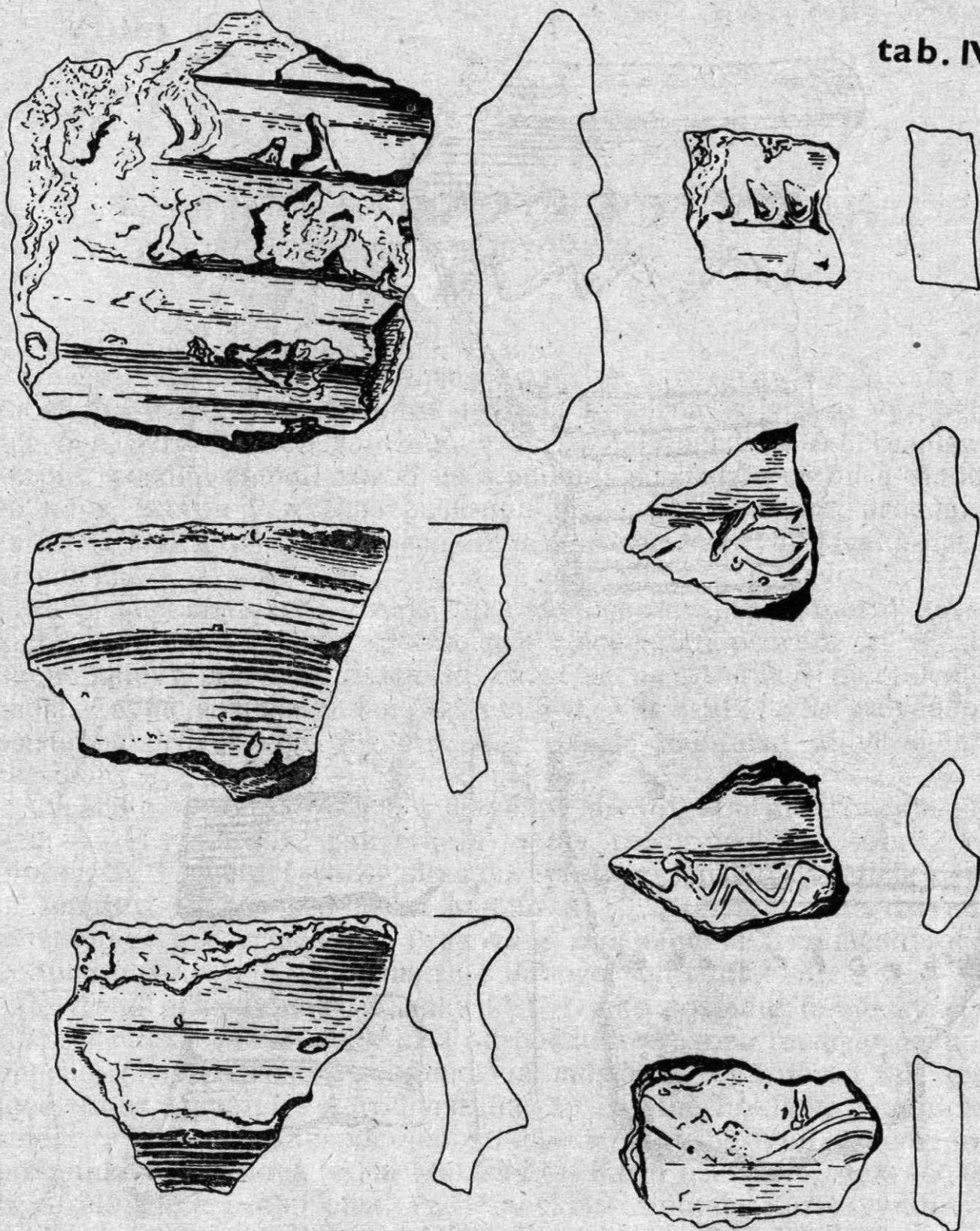

lužické střepy z kulturní jámy v Bolelouci (A 62316, A 62320, A 62313, A 62312, A 62307, A 62319).

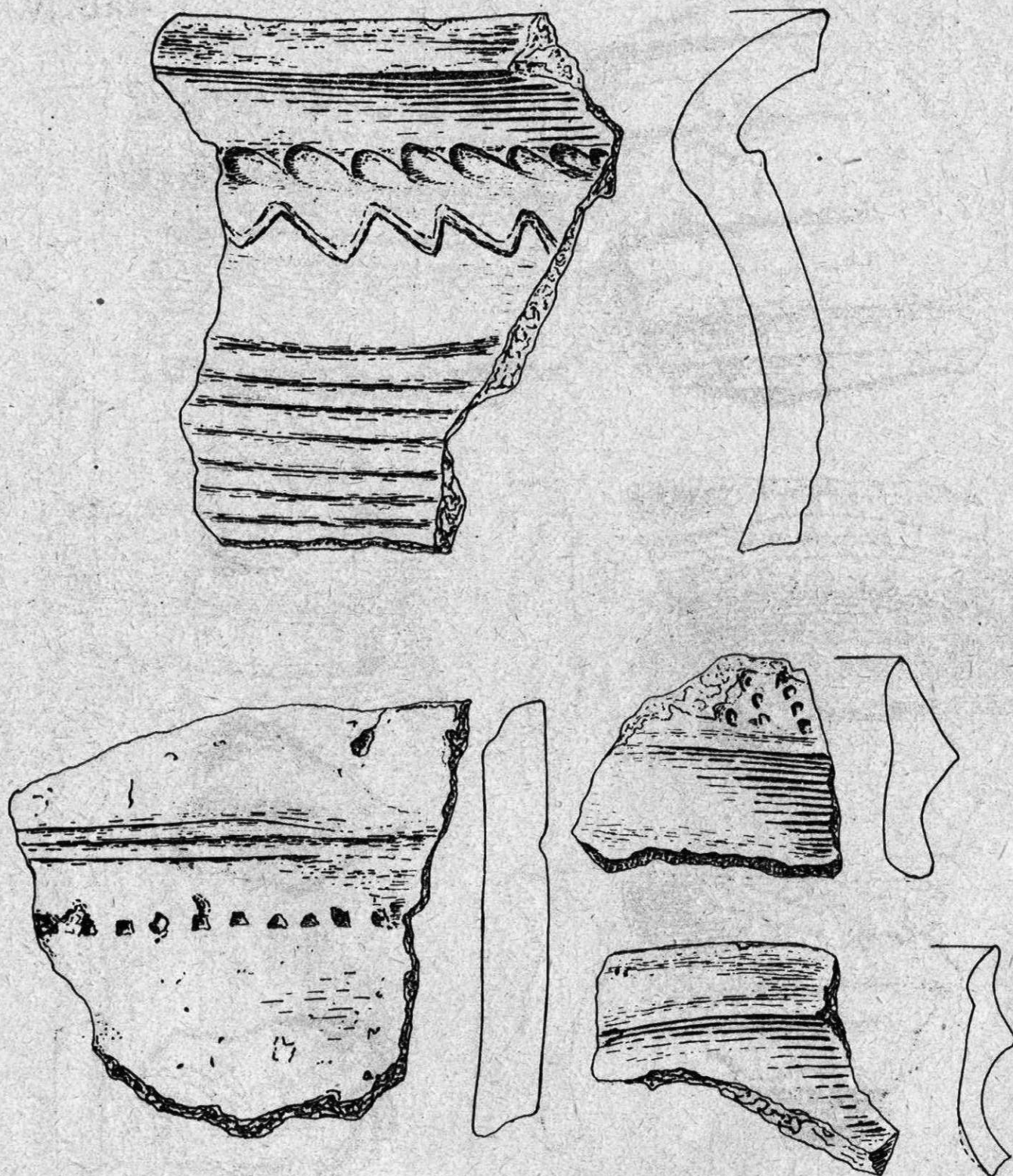
laténské střepy z výkopu na třídě Spojenců v Olomouci (A 57491, A 57493, A 57492, A 57496).

tab. IV

mladohradištní střepy ze zaniklé vsi „Mošťánky“ u Hnojic (A 62303, A 62300, A 62293, A 62287, A 62304, A 62290, A 62281).

tab.V

středověké střeby z výkopu za podnikem Tesla v Litovli (A 57431, A 57436, A 57432, A 57433).
(kresba autor)

Vítězslav Kollmann

Z HISTORIE A SOUČASNOSTI STÁTNÍHO PODNIKU PAPCEL LITOVEL

Dnešní podnik byl vybudován v místech továrny na plechové zboží firmy Mekiska. Původně tu byla flokárna, v níž se vyráběly dřevěné nýty do bot, založená v r. 1872 Eduardem Suchomelem. Majitel později změnil závod na sladovnu s výrobou sladu a sladové kávy, kterou v r. 1895 postoupil své dceři Henrietě, provdané za Karla Mekisku. V témže roce byla ke sladovně vybudována drážní vlečka.

Karel Mekiska zřídil v r. 1875 zámečnickou dílnu v dnešní Revoluční ulici. Zámečnickou výrobu pak v roce 1905 převedl do bývalé Suchomelovy sladovny a specializoval se na produkci plechového zboží. Závod se postupně modernizoval. V r. 1912 byla provedena přístavba provozoven, z nichž část tvořila montážní dílna a část skladiště.

Vyrábělo se tu sporákové a stavební kování, kouřové roury a kolena — od roku 1912 pak rýče a lopaty, o rok později i sporákové plotny. Za 1. světové války sloužila výroba vojenským účelům (polní lopatky, lopaty pro polní kamna aj.). Továrna byla vybavena většinou lisy a vrtačkami. Pracovalo zde téměř 100 zaměstnanců. Podobu objektu v r. 1915 ilustruje dobová pohlednice.

Je třeba připomenout, že majitel byl jako poslední německý starosta v Litovli (1893—1899) již od počátku provozu továrny pevnou oporou germanizačních tendencí ve městě. V továrně se tak spojoval útlak sociální s národnostním. To ostatně dokládá i četnická relace z r. 1898 o nespokojenosti dělnictva s tvrdými pracovními podmínkami.¹ Synové Karla Mekisky — Karel a Fritz — pokračovali ve šlépějích svého otce. Proněmeckou orientaci Karla výmluvně ilustruje i jeho chování za návštěvy prezidenta ČSR T. G. Masaryka v Litovli v r. 1929. Karel se jí ostentativně nezúčastnil a v den prezidentovy návštěvy z města odjel.²

Na počátku 30. let pracovalo v továrně na 120 zaměstnanců. Organizované dělnictvo však majitelé továrny — Fritz a Karel — netrpěli. Firma měla i vlastní nemocenskou pokladnu. Její další roz-

voj však citelně poznamenala hospodářská krize. V r. 1934 se zde pracovalo již jen nouzově, a to s několika dělníky jeden den v týdnu. Ještě v r. 1938 tu výroba stagnovala.

Na počátku okupace již produkce sloužila převážně válečným účelům. Kromě lopat a rýčů, kamen, stavebního kování aj. se zde vyráběly kostry pro jezdecká sedla, plechové skříně pro ponorky apod. Pracovalo tu 130 zaměstnanců a 32 učňů. Majitelé firmy Karel a Fritz vstoupili do řad SA. Fritz byl v r. 1940 jmenován vládním komisařem. Dělník Jan Crhák, který v té době v továrně pracoval, vzpomíná: „U Mekisků jsem se začal učit 1. října 1943. V učení bylo tehdy v každém ročníku 10 až 12 učňů. V Litovli — kromě Mekisků — byly jen malé závody, a proto ten vyšší počet učňů. Učili se zde chlapci z celého okolí; jezdili z Loštic a Moravičan. Učně měl na starosti mistr Šenk z Loštic. Učni nastupovali každé ráno. Nejprve byla rozcvička a potom se rozdělovala práce. Začátkem roku 1945 se přestala vyrábět válečná výroba a dělalo se opět zámečnické zboží, jako lopaty, kouřové roury, stavební kování, zástrčky apod. Pracovalo se i v noci. Ke konci války byly častější nálety letadel. Jakmile zahoukal poplach, muselo se z továrny. Ve dne se většinou hrála za továrnou kopaná. Ven z továrny se muselo i při náletech v noci. Fritz Mekiska odjel z Litovle asi 14 dnů před skončením války. Karel Mekiska odjel autem asi tři dny před koncem války.“

Rozhodnutím Okresního národního výboru v Litovli ze dne 12. 5. 1945 byla v továrně ustavena národní správa. Národním správcem byl jmenován František Pospíšil, místoředitel hospodářské záložny v Litovli. Zpočátku zde pracovalo jen 30. zaměstnanců, později až 70. Tento závod s doplňkovou výrobou pro kamna a sporáky byl v r. 1947 včleněn do n. p. Moravia v Mariánském Údolí. Továrna se dále již nemodernizovala.

K zásadnímu obratu došlo po Únoru 1948, kdy bylo rozhodnuto vybudovat v Litovli vlastní ústřední dílny pro celý papírenský průmysl. Závod byl převzat k 1. 1. 1950. Již 1. 4. 1950 byl závod vyhlášen jako samostatný národní podnik Papcel — opravny.

Národní podnik Papcel — opravny nezahrnoval jen základní závod v Litovli. Patřily k němu provozovny v Praze — Manínách, kde byly soustředěny generální opravy a výroba náhradních dílů zpracovatelských strojů, provozovna v Hostinném, kde se specializovala výroba rytých válců na zušlechťování papíru, výroba kalandrových válců, dále provozovna v Opavě s činností v oboru elektro, provozovna v Mikulovicích s mědikoveckou výrobou, provozovna v Dolním Bohdíkově se slévárnou šedé litiny a výrobou kartonážních strojů. V r. 1951 byl základní komplex rozšířen o provozovnu

v Trutnově se strojní dílnou a slévárnou šedé litiny a o provozovnu v Semilech. Projekční práce zpočátku zajišťovaly technické kanceláře v Praze a v Šumperku.

Postupně došlo k soustředění výroby v základním závodě v Litovli a další provozovny se předaly jiným organizacím. Současné složení získal Papcel v r. 1963.⁴

Postupně se zde vytvořil základní program, jehož nejdůležitější složkou je zajišťování rekonstrukcí, případně generálních oprav papírenských strojů.

Vzhled podniku se od jeho založení výrazně změnil. Již v roce 1952 zde bylo nutno vybudovat montážní halu se sociálním přístavkem a vlečkou. V r. 1961 byla ukončena výstavba dvoulodní haly, obslužných a pomocných provozů a administrativní budovy. Z větších stavebních akcí, realizovaných v poslední době, to byla výstavba dvoulodní haly se šrotištěm v r. 1987 současně s trafo-stanicí, nadstavbou výpočetního střediska aj. Počátkem 90. let bude realizována dostavba dvou spojovacích hal mezi původní montážní a dvoulodní halou.

Státní podnik Papcel se sídlem v Litovli. Rok 1988. Foto archiv podniku.

Současný podnik charakterizuje publikace Papcel n. p. Litovel vydaná v r. 1988.⁵

S účinností od 1. 7. 1989 byl n. p. Papcel Litovel — strojírna pro průmysl celulózy a papíru zrušen a založena organizace — státní podnik Papcel se sídlem v Litovli, která dále rozvíjí své tradice v zabezpečování strojních zařízení a rekonstrukcí papírenských strojů pro ČSFR i zahraničí.

Za řadu informací děkuje autor ing. Jaroslavu Novákovi.

Literatura a poznámky

- 1 Viz: četnická relace OČV Litovel z 1. 4. 1898. Okresní archiv Olomouc — pracoviště Litovel, fond Okresní úřad Litovel, presidiální spisy 1866—1917, kart. č. 20, inv. č. 744.
- 2 V 251. čísle periodika Litovelský kraj se k tomu v článku Gentleman píše: „K uvítání pana presidenta v Litovli byli pozváni všichni členové okresního zastupitelstva, mezi nimi i p. továrník Mekiska z Litovle. Ten však pozvání okr. úřadu nejen nevyhověl, ale dokonce z Litovle ujel. Jistě právem se domníváme, že jeho zásluhou se stalo, že „Německý dům“ v Litovli cize se díval na nádherně vyzdobené náměstí. Počinání pana továrníka odsoudili hned 16. června i mnozí němečtí příslušníci.“
- 3 Viz in: Kronika n. p. Papcel zpracovávaná Jiřím Němcem. Archiv n. p. Papcel Litovel.
- 4 Současné složení je následující: Základní závod Litovel, provoz I. — Litovel, provoz II. — Litovel-montáže, provoz III. — Semily, provoz IV. — Březce-slévárna šedé litiny, — elektrozávod — Opava.
- 5 Papcel n. p. Litovel. Olomouc 1988. 16 s., obr. příl. v textu.

Fesumée

Der heutige Betrieb wurde auf dem Gebiet der ehemaligen Blechwarenfabrik der firma Mekiska aufgebaut.

Hier wurden Küchenherd- und Baubeschläge, Ofenrohre und Rohrkniestücke hergestellt, ab 1912 dann Spaten und Schaufeln und ein Jahr später sogar Herdplatten.

Anfangs der dreissiger Jahre hatte die Fabrik an 120 Arbeiter und Angestellte.

Während der Besetzung durch Nazi-Deutschland wurde die Produktion auf Krieszwecke eingestellt. Neben Schaufeln und Spaten, Öfen, Baubeschlägen u. ä. wurden Skelette für Reitersättel, Blechschränke für U-Bote u. s. w. gefertigt.

Nach Ende des II. Weltkrieges wurde die Fabrik Mekiska durch Beschluss des Bezirks-Nationalsschusses in Litovel vom 12. 5. 1945 unter staatliche Treuhandverwaltung gestellt.

Nach Februar 1948 wurde beschlossen in diesem Betrieb Reparaturwerkstätten für Papiermaschinen und Einrichtungen der Papierfabriken aufzubauen. So wurde am 1. April 1950 ein selbständiger Nationalbetrieb Papcel — Reparaturwerkstätten errichtet.

Das Fertigungsprogramm wäre jedoch nicht komplett ohne die Produkte des Elektrowerkes Papcel Opava, die einerseits den maschinellen Teil der Papcel — Produkte ergänzen und andererseits auch ein selbständiges Produktionsprogramm darstelle.

Von 1. 7. 1989 wurde anssfatt früheres Betrieb die sozialistische Organization Staatsbetrieb Papcel gegründet, die seine Tradition weiter entwickelt.

Sběratel olomouckých medailí pochopitelně využívá Taulovo dílo Soupis medailí, plaket, žetonů a známek. S právě probíhajícím celostátním soupisem medailérských památek je nanejvýš jasné, že Taulovo dílo potřebuje revizi, zejména v části věnované medailím olomouckých biskupů. Jan Šmerda a Tomáš Krajčík publikovali v Numismatickém sborníku XVII (Praha, Academia, 1986) první příspěvek tohoto typu věnovaný medailím, plaketám a žetonům olomouckého biskupa Leopolda Viléma (str. 237—252). Autoři kriticky rozebírají přínos jednotlivých prací o sledovaném období a dílo Taulovo hodnotí následovně:

„Jedná se o obsáhlou práci, při níž se autor nezhostil svého úkolu beze zbytku. Málo kritickým přejímáním publikovaných údajů přenesl do své práce chyby předchozích autorů, a znásobil je nad to uvedením kusů, které měl možnost osobně prostudovat. Tak došlo v řadě případů (některé jsou uvedeny v našem katalogu) k odlišnému popisu jednoho a téhož kusu např. z kroměřížské sbírky a z Mayera, což se projevuje u Taula dvěma čísly katalogu s odlišnými popisy. Další omyly vznikaly málo odpovědným srovnáváním kusů z aukčních katalogů, z veřejných a soukromých sbírek. Byly způsobeny pravděpodobně nedostatečným technickým vybavením při shromažďování materiálu. Škoda, že tak rozsáhlá a roky trvající práce se stala pro odborné použití, jako základní práce o medailích olomouckých biskupů a arcibiskupů, málo použitelnou.“ (1. c. 238)

Po shrnutí údajů o životě Leopolda Viléma provedli autoři důkladnou analýzu jeho ražeb, výsledkem je pak přehledný katalog s 29 položkami: kromě popisu a technických údajů zde najdeme odkaz na literaturu. Většina základních typů je pak kvalitně vyobrazena.

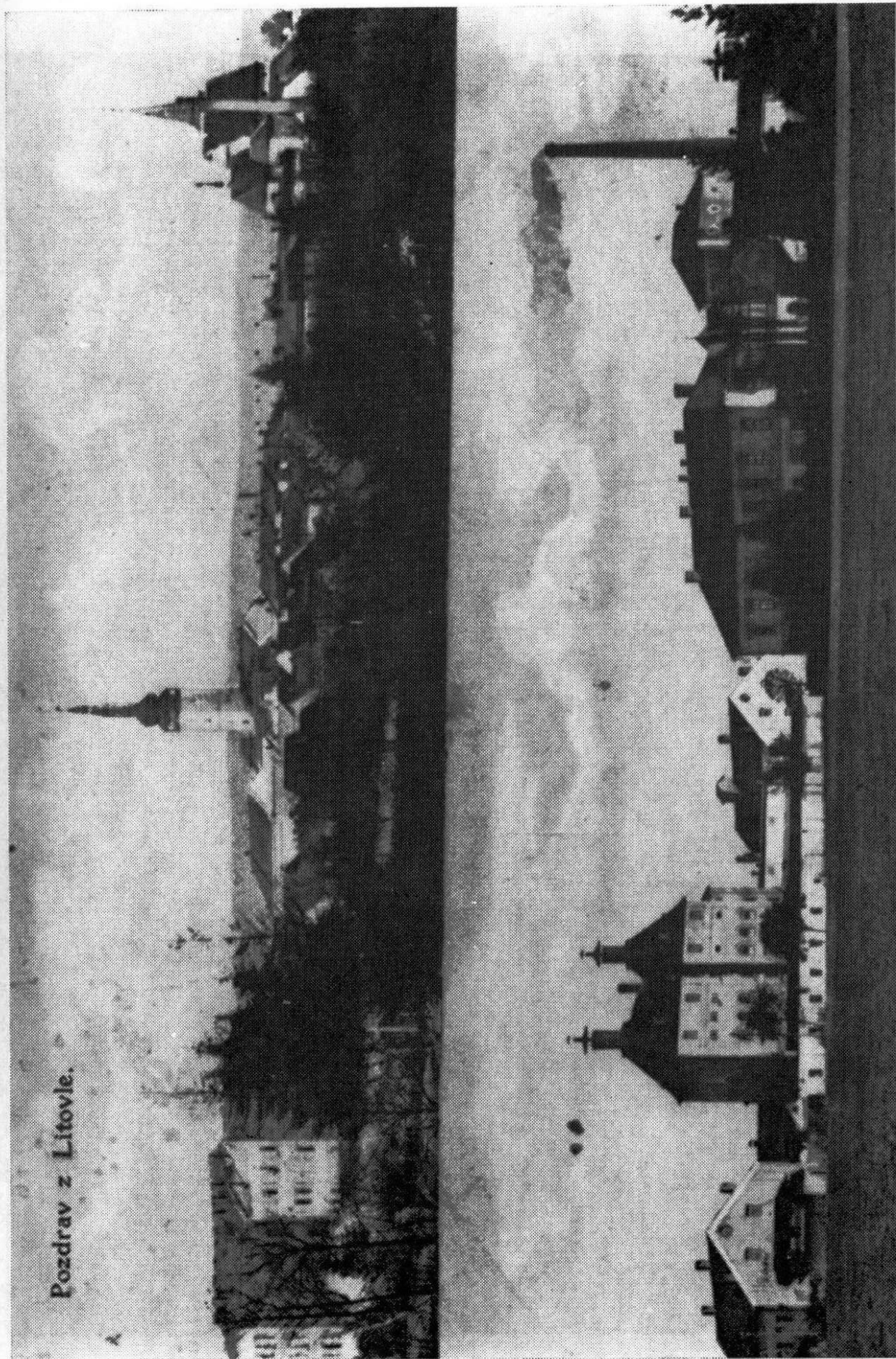
-gw-

OBSAH

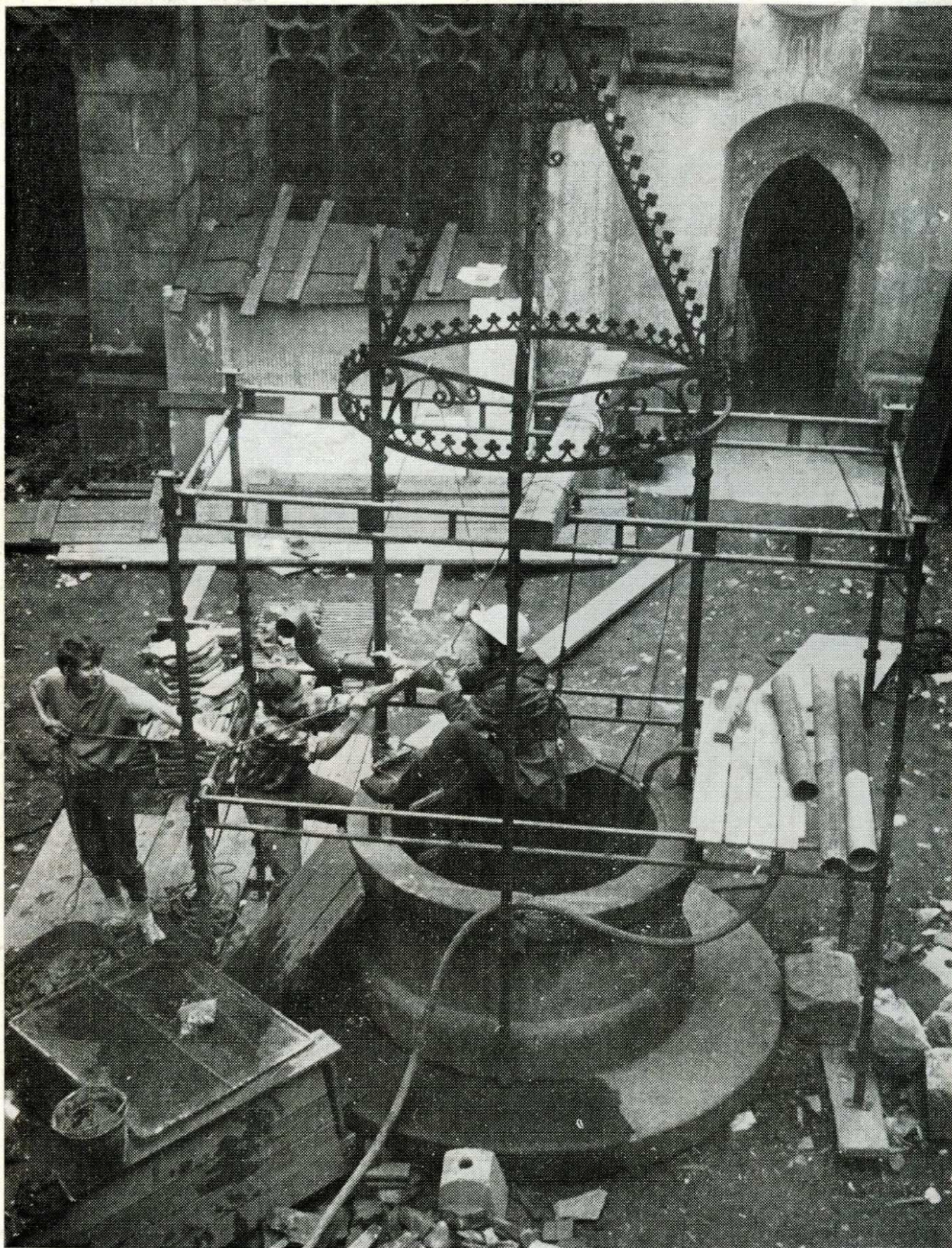
Vít Dohnal , Gotická studna u svatováclavské katedrály v Olomouci	str. 1—7
Markéta Tymonová , Terénní a sbírkotvorná činnost archeologického oddělení KVMO v letech 1983—1985	str. 8—14
Markéta Tymonová , Terénní a sbírkotvorná činnost archeologického oddělení KVMO v letech 1986—1988	str. 16—26
Vítězslav Kollmann , Z historie a současnosti státního podniku Papcel Litovel	str. 27—30
Revize Taulova díla (gw)	str. 31

Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci, č. 260
Vydalo Krajské vlastivědné muzeum v Olomouci, nám. Republiky 5/6
Odpovědný redaktor dr. Vlastimil Tlusták
Redakčně připravily dr. Anežka Šimková a dr. Markéta Tymonová
Vytiskly Moravské tiskařské závody, sdružený podnik 11,
Studentská 5, Olomouc
Rukopis odevzdán do tisku 15. 11. 1989

Pozdrav z Litovle.

Továrna na plechové zboží v Mekysce v r. 1915. Vlevo sladovna. Reprofoto pohlednice V. Bittner.

Záběr z výzkumu studny u svatováclavské katedrály v Olomouci

Foto: Vít Dohnal